

HALK SAĞLIĞINDA

GÜNDEM

CİLT 5, SAYI 1, NİSAN-2024

HALK SAĞLIĞINDA GÜNDEM

EDİTÖR

Ferruh N. Ayoğlu

KONUK YAZARLAR

Prof.Dr. Necati Dedeoğlu

Neden Halk Sağlığı Uzmanı Oldum?

Prof.Dr. Ayşe Akın

Neden Halk Sağlığı Uzmanı Oldum?

Prof.Dr. Ahmet Saltık

Toplum Hekimliği mi Halk Sağlığı mı?

Prof.Dr. Tacettin İnandı

*Depremde Akademide Halk Sağlığı
Uzmanı Olmak*

Uzm.Dr. Bengü Nehir Buğdaycı Yüksel

*Depremde Sahada Halk Sağlığı
Uzmanı Olmak*

BİR FOTOĞRAF BİR ÖYKÜ

Prof.Dr. A. Öner Kurt

Prof.Dr. Nuray Özgülner

ÖZEL DOSYA

Uzm.Dr. Eray Öntaş

Halk Sağlığında Yan Dal Eğitimi

KÖŞE YAZARLARI

Daldan Dala / Selma Karabey
Düşünce Odası / Coşkun Bakar
Mavi Yazılar / Ferruh N. Ayoğlu

KISA YORUM

Prof.Dr. Coşkun Bakar

KAZA KIRIMI

Prof.Dr. Alp Ergör

SAYILAR NE SÖYLÜYOR?

İbrahim Erol

İÇİNDEKİLER

MERHABA	2		
EDİTÖRDEN	4		
BU SAYIMIZDA	5		
NEDEN	8		
HALK SAĞLIĞI UZMANI OLDUM? Prof.Dr. Necati Dedeoğlu			
NEDEN	10		
HALK SAĞLIĞI UZMANI OLDUM? Prof.Dr. Ayşe Akın			
BİR FOTOĞRAF BİR ÖYKÜ Prof.Dr. Nuray Özgülnar	14	DÜŞÜNCE ODASI	42
		FEYLOSOF VE HEKİM Prof.Dr. Coşkun Bakar	
DALDAN DALA	18	DEPREMDE AKADEMİDE HALK SAĞLIĞI	45
DUYGU MU? MANTIK MI? Prof.Dr. Selma Karabey		UZMANI OLMAK Prof.Dr. Tacettin İnandı	
KISA NOT	20	DEPREMDE SAHADA HALK SAĞLIĞI	47
51 BİN UZMAN DAHA Prof.Dr. Coşkun Bakar		UZMANI OLMAK Uzm.Dr. Bengü Nehir Buğdaycı Yalçın	
BİR FOTOĞRAF BİR ÖYKÜ Prof.Dr. A. Öner Kurt	24	SAYILAR NE SÖYLÜYOR?	49
		İbrahim Erol	
MAVİ YAZILAR	27	ÖZEL DOSYA	50
DENİZE SEVDALANMAK ZOR ZANAAT Prof.Dr. Ferruh N. Ayoğlu		HALK SAĞLIĞINDA YAN DAL EĞİTİMİ Uzm.Dr. Eray Öntaş	
TOPLUM HEKİMLİĞİ Mİ	30	AKADEMİDEN HABERLER	56
HALK SAĞLIĞI MI? Prof.Dr. Ahmet Saltık		SAHADAN HABERLER	57
KAZA KIRIMI	35		
İŞ KAZALARI-İŞ CİNAYETLERİ Prof.Dr. Alp Ergör			

Merhaba...

***“Ne kadar geriye bakarsanız
o kadar ileriye görürsünüz”
Churchill***

HASUDER Yönetim Kurulu ve Genel Yayın Kurulu olarak yayıncılık alanında başlattığımız yeniliklere 2024 yılında bir gelişmeyi daha ekliyoruz. Bildiğiniz üzere geçtiğimiz yıl Turkish J Public Health, Scopus atıf veri tabanına girmiş, SoSa 2. yılını doldurmuş ve yeni dergimiz HASAUD yayın hayatına atılmıştı. Bu yıl da 2011 yılında yayın hayatına başlayan ve en son 2015 yılında yayınlanmış olan Halk Sağlığında Gündem (HASGÜN) isimli bültenimizi sizlerle yeniden buluşturuyoruz. Son birkaç aydır editörümüz Ferruh N. Ayoğlu tarafından büyük bir emekle hazırlıkları sürdürülen bültenin, hem kurumsal anlamda hem de derneğimizin iletişim konularında büyük bir boşluğu dolduracağına eminiz.

Can Yücel “Gittiğin kadar değil, hak ettiğin kadar unutulursun” demiş. Biz de HASGÜN’ün aradan geçen on yıla rağmen unutulmayışını buna bağlıyoruz. Başta ilk sayının editörleri Erhan Eser, Tayyar Şaşmaz ve o dönemki HASUDER Başkanı Tacettin İnandı olmak üzere ilk kurucularına, editörlerine ve ilk yayın kuruluna (Ebru Turhan, Kaan Sözmen, Hakan Baydur) çok teşekkür ediyoruz.

HASGÜN’ün yeniden çıkışının ilk amacı, HASUDER’in kurumsal belleğini oluşturmak olacaktır. Derneğimizin kurumsallaşmasının başında, yapılan tüm dernek faaliyetlerinin yazılı olarak kayıtlara geçmesi ve dokümente edilmesi gelmektedir. Ankara’daki Genel Merkezimizi bu anlamda yeniden yapılandırdık ve tüm kayıtlarımızı güncelledik. Ancak bunların yanı sıra her ay gerçekleştirilen bir çok çalışmanın, toplantının, çalışma grupları ve anabilim dalı faaliyetlerinin, bir çok üyemizin derneğimizi temsiliyet amacıyla katıldıkları toplantıların ve sahadaki uzmanlarımızın haberlerinin elektronik ortamda paylaşılmasını ve arşivlenmesini amaçlıyoruz. HASGÜN’ün bir diğer temel amacı da üyelerimiz arasında iletişimi sağlamak olacaktır. Bültenimizin özellikle dernekle üyeleri arasındaki haberleşme açığını kapatması önemli bir hedefimizdir.

Türkiye’de milyonlarca insan günlük koşturmaca içinde yaşam dertlerinin peşine düşmüş durumda. Yeni mezun bir genç nasıl iş bulabileceğini düşünürken, yoksul bir aile asgari ücretle ay sonunu getirme derdinde. Eşinden ayrı genç bir kadın, eski eş teröründen korku içinde yaşarken, Suriyeli ya da Iraklı bir göçmen lastik bir botla Akdenize açılıp açılmamanın hesabını yapmakta. Böylesine ağır yaşam koşulları içinde olduğumuz bir ülkede biz halk sağlığı profesyonellerinin iklim krizi, altın madeni veya yaklaşan bir pandemi konusundaki sözlerimiz, uyarılarımız ne kadar etkin olabilir diye haklı olarak sorabiliriz. Bu soruya Yuval Noah Harari, “21. yüzyıl için 21 ders” isimli kitabında şöyle yanıt veriyor: “Yetersiz bilgi yağmuruna tutulan bir dünyada net olmak demek “güç” olmak demektir”. Bence HASUDER için anahtar sözcük bu olmalı: Net olmak. Bu nedenle HASUDER’e ve biz halk sağlığı çalışanlarına düşen şeyin net bir halk sağlığı politikası oluşturmak olduğunu düşünüyorum.

“Direnenin Estetiği” isimli kitabında Peter Weiss 1930’lu yıllardaki Almanya’da faşist harekete karşı yapılan direnişin tarihini yazarken şöyle der: “İnsanın mücadelesine karşılık gelen yani daha yüksek bir bilinç düzeyine doğru ilerleyen bir mücadeleyi içeren her şey estetik ve estetik meseleler daima politik meselelerdir”. Direnenin Estetiği romanında Weiss’in hedefi, insanlığa direnişle ilgili tarihsel bir hafızanın kazandırılmasıdır. HASGÜN de bu anlamda bize tarihsel bir hafıza kazandırırken bunu Direnenin Estetiği yoluyla yapacaktır. Yani hem kalıcı olmaya çalışacak ve halkın sağlığına karşı yapılan dışardan müdahalelere direnecek hem de bunu estetik bir şekilde gerçekleştirecektir. Bültenin sayfalarında, yazılarında ve dizaynında bu estetik kaygıyı her zaman yakından hissedeceksiniz.

Nobel ödüllü yazar Annie Ernaux “Yalın Tutku” kitabında, bir müddet beklemenin, aslında iyi bir yemek yemek gibi küçük hazları almanın değerini daha fazla artırdığını vurgular. Biz de henüz çıkış aralığı belli olmayan, bir anlamda hazır oldukça çıkacak olan HASGÜN’ü böyle nitelendiriyoruz. “Bir müddet beklemek” ama “yalın bir tutkuyla beklemek” alacağımız hazzı da artıracak, tıpkı şu anda okumakta olduğumuz 2024’ün ilk sayısı gibi.

Konfüçyüs “Durmadığınız sürece ne kadar yavaş gittiğinizin bir önemi yoktur” der. Bu nedenle bültenimizin asla durmayacağını, yavaş yavaş da olsa her zaman yoluna devam edeceğini belirtmek isterim. Bu vesileyle derginin hazırlanmasında büyük emek harcayan ve bu yeni dönemin editörlüğünü üstlenen Ferruh Ayoğlu’na, bültene katkıda bulunan ve değerli yazılarını bizimle paylaşan tüm üyelerimize ve bizleri yakından takip edecek okurlarımıza şimdiden yönetim kurulumuz adına teşekkürlerimi sunuyorum. En yakın zamanda 2024’ün ikinci sayısı ile buluşmak üzere.

Bülent Kılıç

Editörden...

Ferruh N. Ayoğlu

YENİDEN BAŞLARKEN...

Uzun süren bir ayrılığı bitiriyoruz... Yeniden başlayarak, kaldığımız yerden, devam ediyoruz yolculuğa; kolkola girerek, ortaklaştıarak adımlarımızı. Ürkek değil adımlarımız kelebek kanadı misali; bizden öncekilere teşekkür ederek ve birlikte olmanın gücüne inanarak atıyoruz adımlarımızı.

Gelen bir haberle değişir günün seyri. Bazen sevinçle dolar yüreğin, kimi zamansa hüzün. Olsun, sevinç de hüzün de hayata dair değil mi? HASGÜN, dün olduğu gibi bugün de Halk Sağlığı topluluğumuzun iletişim kaynaklarından biri olmayı, ortak yolculuğumuza dair tarihe notlar düşmeyi ve yalnız olmadığımızı hissettirmeyi hedefliyor.

Yine dün olduğu gibi bu gün de alandan ve akademiden haberler yer alacak HASGÜN'de. Derneğimizin faaliyetlerinden haberdar olacağız. Güncele dair kısa yorumlar isteyeceğiz sizlerden. Konuk yazarlarımız olacak sayfalarımızda; kahve tadında satırlar okuyacağız. An olacak, biz soracağız, yanıtlamak size düşecek. Kimi zaman da anılarımızı süzüp damla damla, ustaları anacağız sizlerle. Bazen de uzaklaşıp Halk Sağlığı'nın bitimsiz gündeminden, aklımıza düşenleri, düşlerimizi, duyumsamalarımızı paylaşıcağız birlikte.

Ama veda etmeyeceğiz hiçbir zaman... "İyi yolculuklar" derken, hep bir "hoş geldin" olacak dilimizde. "Merhaba" diyerek çoğalacağız.

Yeniden merhaba, hoş geldiniz...

Fotoğraf: Ferruh N. Ayoğlu

Bu sayımızda...

Konuk yazarlarımız var bu sayımızda. Prof.Dr. Necati Dedeoğlu ve Prof.Dr. Ayşe Akın neden Halk Sağlığı uzmanı olduklarının kısa öyküsünü, Prof.Dr. Tacettin İnandı ve Uzm.Dr. Bengü Nehir Buğdaycı Yüksel depremde akademide ve sahada Halk Sağlığı uzmanı olmanın duygusamalarını paylaştılar. Kahve molasında kimseye söz vermeyin...

“Bir Soru Bir Konuk” köşemizde biz sorduk Prof.Dr. Ahmet Saltık yanıtladı: Toplum Hekimliği mi, Halk Sağlığı mı? Uzun yıllardır zaman zaman anımsanan bir soru...

“Bir Fotoğraf Bir Öykü” köşemizin iki konuğu var; Prof.Dr. Nuray Özgülnar ve Prof.Dr. A. Öner Kurt. Kendi fotoğrafları ve fotoğrafların öyküleriyle misafirimiz oldular...

Prof.Dr. Coşkun Bakar, “Kısa Yorum” köşemizde Sağlık Bakanı Dr. Fahrettin Koca'nın uzman sayısındaki artışa yönelik sözlerini yorumladı...

Prof.Dr. Alp Ergör, “Kaza Kırımı” köşemizde bir kaza haberinden yola çıkarak düşüncelerini paylaştı...

“Sayılar Ne Söylüyor?” köşemizin konusu çalışma yaşamında kadın istihdamı...

1 Ocak 2023 sonrasında akademik unvan alan ve uzmanlık eğitimini tamamlayarak sahada göreve başlayan dostlarımız “Akademiden Haberler” ve “Sahadan Haberler” sayfalarımızda...

Köşe yazarlarımızdan Prof.Dr. Selma Karabey Daldan Dala'da “Duygu mu? Mantık mı?”, Prof.Dr. Coşkun Bakar Düşünce Odası'nda “Feylosof ve Hekim”, Prof.Dr. Ferruh N. Ayoğlu Mavi Yazılar'da “Denize Sevdalanmak Zor Zanaat” dediler...

Bu sayının Özel Konusu “Halk Sağlığında Yan Dal Eğitimi”; Uzm.Dr. Eray Öntaş hazırladı. Birlikte düşünelim diye...

Ve tabii ki, derneğimizden haberler...

YENİ YÖNETİM KURULUMUZ GÖREVE BAŞLADI

Prof.Dr. Bülent Kılıç, Yönetim Kurulu Başkanı
Doç.Dr. Derya Çamur, Genel Sekreter
Uzm.Dr. Mine Yenice, Sayman
Prof.Dr. Beyhan Cengiz Özyurt, Üye
Uzm.Dr. Bengü Nehir Buğdaycı Yalçın, Üye
Uzm.Dr. Öykü Turunç, Üye
Dr.Öğr.Üyesi Zehra Kılınç, Üye

HASUDER'DEN DSÖ VE UNFPA TÜRKİYE TEMSİLCİLİKLERİNE ZİYARET

HASUDER Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Bülent Kılıç, Genel Sekreter Doç. Dr. Derya Çamur, Yönetim Kurulu üyeleri Dr. Öğr. Üyesi Zehra Kılınç ve Uzm. Dr. Mine Yenice 27 ve 28 Mart 2024 tarihlerinde DSÖ Türkiye Temsilcisi Pierre Nabet ve UNFPA Türkiye Temsilcisi Mariam A. Khan'ı ziyaret etti. Ziyaretlerde HASUDER'in DSÖ ve UNFPA ile ortak çalışma ve işbirliği alanları konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.

İSTANBUL TABİP ODASI'NDAN PROF.DR. ÇAĞATAY GÜLER'E TÜRKAN SAYLAN TIP HİZMET ÖDÜLÜ

Halk Sağlığı, özellikle de Çevre Sağlığı alanında yaptığı çalışmaları nedeniyle HASUDER tarafından aday gösterilen Prof.Dr. Çağatay Güler, İstanbul Tabip Odası tarafından verilen 14 Mart Tıp Haftası ödülleri kapsamında Türkan Saylan Tıp Hizmet Ödülü aldı.

Varlığıyla onur duyduğumuz Prof. Dr. Güler'i tebrik ediyor, bizlere yaşattığı gurur için teşekkürlerimizi sunuyoruz.

HASUDER'DEN HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE ZİYARET

HASUDER Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Bülent Kılıç, Genel Sekreter Doç. Dr. Derya Çamur ve Yönetim Kurulu üyesi Dr. Öğr. Üyesi Zehra Kılınc, 26 ve 27 Mart 2024 tarihlerinde Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdür Yardımcıları Doç. Dr. Mehmet Enes Gökler, Doç. Dr. Mehmet Erdem Alagüney ve Dr. Köksal Hamzaoğlu'nu ziyaret ettiler. Ziyaretlerde Halk Sağlığı uzmanlarının sorunları, çözüm önerileri ve işbirliği olanakları konuları görüşüldü.

KONUK YAZAR

NEDEN HALK SAĞLIĞI UZMANI OLDUM?

Prof. Dr. Necati Dedeoğlu

Ben halk sağlığı uzmanı olmayı seçmeden önce pratisyen hekim olarak çalışmayı seçtim. Hacettepe Tıp Fakültesinden 1970 yılında dereceyle mezun oldum. Bizler ikinci mezunlarız. Çok başarılı bir eğitim almış olduğumuz için ilk mezunların ve bizim sınıfın hepsi uzman olmayı seçti; çoğu Hacettepede, bir kısmı yurtdışında uzmanlığa başladı. Bu iki sınıftan pratisyenliği isteyen tek ben oldum. Sağlık Bakanlığına baş vurarak Doğu Anadolu'da bir sağlık ocağına tayinimi istedim. Ankara garından Erzurum trenine bindiğimde sınıf arkadaşlarım

beni yolcu etmeye geldiler. Kimi bir kitap getirmişti, kimi "sana orada lazım olur" diyerek ördüğü kazağı. Bir paket dolusu dikiş iğnesi, katgüt, bistüri ucu, kelebek seti de hediye aldım (bunlar gerçekten çok lazım olacaktı) Erzurum Pasinler ilçesi Büyükdere Köyü Sağlık Ocağında göreve başladım. Bu ocakta iki kış, bir buçuk yıl geçirdim. Zordu. Köy yerinde pek az ihtiyacı karşılayabiliyordum.

Yıllık iznimde Doğu Anadolu'yu gezerek başka yerleri de tanımak istedim. Tuncelideyken sağlık müdürü

beni hekimi olmayan Ovacık ilçesine göndermek istedi. Burada hem 50 yataklı sağlık merkezi hem de bir sağlık ocağı vardı. Doğası çok güzel bu ilçeye bayıldım ve tayinimi istedim. Burada bir yıl keyifle çalıştım. Kaymakamla sürtüştük ve ben artık ilçede kalmak istemedim. Bakanlığa yeni bir yere atanmak için başvurdum.

Tuncelide malzeme istemek için yanına gittiğim sağlık müdürünün odasında iken bana Bakanlıktan gelen bir yazıyı göstermişti. Yazıda Dünya Sağlık Örgütü'nün

halk sağlığı uzmanlığı için burs vereceği yazıyordu. Bana başvurmamı önerdi. Ben pek de umutlu olamadan kabul etmiştim. Tunceliden sonra gittiğim Maçka Hamsiköy Sağlık Ocağında bir yıl kadar çalışmıştım ki başvurumun kabul edildiğini, iki yıl süreyle İngilterede halk sağlığı eğitimi alabileceğimi bildiren bir yazı aldım.

O zaman iyice düşünmem gerekti. Ocak hekimliğinden memnundum. Çok değerli bir hizmet verdiğimin farkındaydım. İhtisas isteseydim zaten Hacettepeden sonra ihtisasa

başlayabilirdim. Öte yandan, bazı bana bağlı olmayan yoksunluklar, sıkıntılar, kötü yöneticiler, vatandaşın yoksulluğu gibi konular canımı sıkmakta, beni engellemekte idi. “Uzman olursam daha yetkili olurum, daha çok kişiye etki edebilirim” diye düşündüm, bursu kabul ettim. İngilterede bir yıl Glasgow niversitesi bir yıl da Londra Hıfzıssıhha Okulunda eğitim aldım. Yurda döndükten sonra Hıfzıssıhha Okulunda Epidemiyoloji Bölüm Başkanı olarak göreve başladım. O arada Doçentlik için başvurdum ve başarılı oldum. Hıfzıssıhha Okulunda iken Hollanda’da bir yıl sağlık

yönetimi yüksek lisansı yaptım. Ayrıca 6 aylık Dünya Sağlık rgt bulaşıcı hastalıklar kursuna katıldım. 1983 yılında Okul kapatılınca iki yıl Ankara Sağlık Müdür Yardımcısı olarak çalıştım. 1984 yılında Bakanlıkta çalışmak zorlaştı. Akdeniz niversitesine başvurdum ve atandım. Böylece 14 yıl Bakanlık deneyimim de ne yazık ki son buldu. Aldığım eğitimler elbette halk sağlığı bilgisi açısından bana çok şey katmıştır ama asıl eğitimimi bu 14 yıllık Bakanlıktaki çalışmalarım sırasında aldım.

KONUK YAZAR

NEDEN HALK SAĞLIĞI UZMANI OLDUM?

Prof. Dr. Ayşe Akın

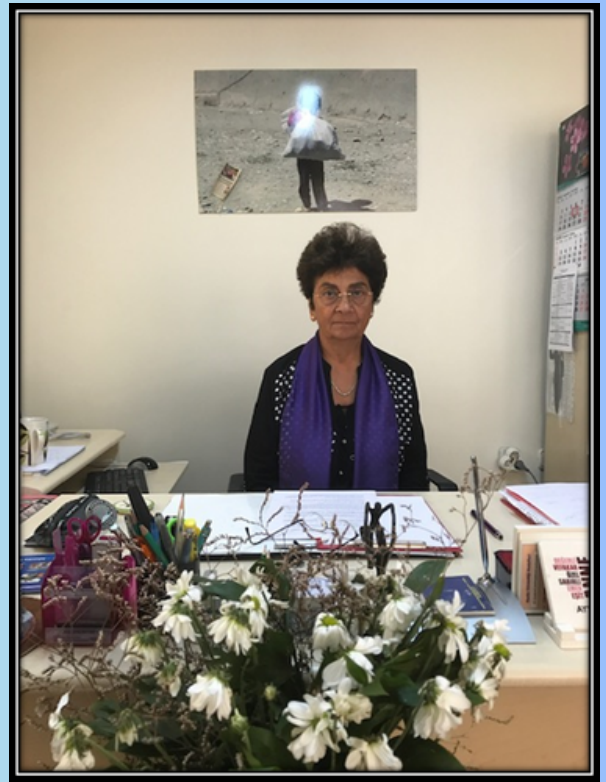
Yazının başlığının açıklanması için en az 50 yıl geriye gitmem gerekiyor. Erenköy Kız Lisesi Fen Bölümünden iyi bir derece ile mezun olduğumda o dönem mezuniyet derecesine göre Üniversitenin puanınızın tuttuğu bir dalına girebiliyordunuz. Ben de “İstanbul Üniversitesi - Tıp Fakültesine” girmeye karar verdim, ailemin bir yönlendirmesi olmadı ve o gün gidip kaydımı yaptırdım. Bu kararında hiç görmediğim Batumda şehit düşmüş, cerrah binbaşı olan dedemin manevi etkisi olmuş mudur? Bilmiyorum? Ancak bizim öğrencilik yıllarımız Cumhuriyetimizin ilk 40 yılının “yurtsever- uygar insanların yetiştiği-yerleştirildiği” bir

ortamdı. Her birimiz sanki doğuştan idealist idik. Ailelerimizin ve öğretmenlerimizin bize, önce ülkemize, sonra ailemize daha sonra kendimize öncelik vermemiz gerektiği öğretisi ile yetişmiştik. Değerlerimiz farklı idi öncelik çalışkan – dürüst, kültürlü, yurtsever olmaktı. Madde, makam, unvan bunlardan çok sonra geliyordu, hatta sırada bile yoksular. O dönemde din henüz politikaya alet edilerek zedelenmiyordu.

Keyifli bir tıp eğitimi dönemi geçirdik, ömür boyu süren kardeşlik düzeyinde arkadaşlıklar ile mezun oldum. Tıp fakültesinin daha ilk yıllarında çevreme şunu ifade ettiğimi hatırlıyorum; mezun

olunca Ankara'nın ötesinde hizmet vereceğim. Bu kararda 7 yaşında ayrıldığım Erzincan Kemaliye-Yeşil Yamaç köyünün etkisi olamazdı, o dönemde Türkiye'de bölgelere göre eşitsizliklerin- farklılıkların olduğunu biliyorduk. Cumhuriyetin ilk yıllarındaki kadar olmasa da her birimiz ülke gerçeklerinin bilincinde idik, ülkemizi benimsiyorduk. Çok klasik bir deyim olmayacak ise “bizler Atatürk Türkiye'sinin gençleri idik”. Zaten Ankara'nın ötesinde çalışacağıma göre biraz da kendimi mecbur etmek ve ailemi rahatlatmak için ikinci sınıfta devletten burs aldım ve tabii mezun olunca da ilk isteğim gerçekleşti ve de Ankara'nın bayağı ötesine “Erzurum'un merkez nüfuzu 530; toplam

nüfusu 24 bin olan Çat ilçesine 3 Sağlık Ocağından sorumlu hekim olarak tayin oldum... *Sanırım daha sonra "gerçek anlamda Halk Sağlıkçı – Toplum Hekimci" olmamın ilk ve sağlam temelli 2 yıl Sağlık Ocağı Hekimi olarak "canhıraş" hizmet verdiğim, Erzurum-Çat'ta atıldı. Eğer siz yeni mezun, ülkesini merkeze alan idealleri olan bir hekimseniz, İstanbul'un Suadiye'si ile Erzurum'un Çat'ının farkını tüm çıplaklığı ile sadece görmüyor yaşıyorsunuz da... Bu 2 yılda yeni mezun, enerjisi tam- ülke sevgisi ile dolu bir hekimin yapabileceğinin en iyisini yapmaya çalıştım. Nitekim o ara önceden isminden bile haberdar olmadığım Hacettepe Üniversitesi Toplum Hekimliği Bölümüne (1980 sonrası Halk Sağlığı AD) başarılı hizmetlerinden dolayı ödül olarak ihtisasa davet edilen 7 hekimden biri bendim... Çevrem "çok iyi bir şey" olduğunu vurgulayıp beni tebrik etti... Daha sonra hele de Başkanı Prof.Dr. Nusret Fişek olan bu bölümün – eğitimin, benim hekimlik yaklaşımıyla bire bir örtüştüğünü ilerleyen yıllarda daha da iyi anladım. Bize 2. ihtisas hakkı da verilince ben kadın hastalıkları ve doğum ihtisasımı da yine Hacettepede "Prof.Dr. Hüsnü Kişnişçi'nin"*

yanında tamamladım, daha sonra İngiltere Southhampton Üniversitesi ve London School of Hygiene and Tropical Disease'de ileri eğitimlere katıldım. Başlangıç olarak bu fırsat daha sonra DSÖ başta olmak üzere "Danışman" olarak yaptığım sayısız faaliyetler benim halk sağlığı ve kadın doğum alanlarını çok iyi birleştirerek vizyonumu geliştirdi. *Çubukta Hastane Başhekimisi ve alan ağırlıklı geçirdiğim 15 yıl; Beş yıl AÇSAP Genel Müdürü olarak ülkenin tümüne hizmet vermek beni adım adım "teori ile uygulamayı birleştirebilen- Gerçek Halk Sağlığı Uzmanı" yaptı....*

Eğer özetlersem, Ailede aldığım formasyon, Nusret Fişek gibi rol model, Hocaların Hocası bir hoca ile uzun yıllar

bire bir çalışmam, çok sayıdaki uluslararası deneyimim ve benim bunları bilimsel temellerde birleştirme "becerim", benim "Halk Sağlıkçı olmamın nedenlerini oluşturdu". Son olarak belirtmem gereken ise benim meslek yaşamımın en büyük bölümünde ülkenin genel yönetim biçimi ve sağlık sistemi "kafa karıştırıcı değil - yol gösterici" idi. Bu nokta özellikle genç meslektaşlarımızı değerlendirirken aklımızda tutmamız ve geçmişte gençken bize sağlanan ortam acaba ülke olarak yeni jenerasyonlara ne ölçüde sağlanabiliyor sorusunu kendimize – yetkililere sormamız ve gereğini yapmamız lazım.

Sevgi ve saygılarımla.

7. ULUSLARARASI 25. ULUSAL HALK SAĞLIĞI KONGRESİ'NİN ARDINDAN

Doç.Dr. Derya Çamur

Uzmanlık Derneğimiz tarafından "Cumhuriyetin 100. Yılında Halk Sağlığı: Geçmişten Geleceğe" mottosu ile düzenlenen 7. Uluslararası 25. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi 14-17 Aralık 2023 tarihlerinde Antalya'da Kremlin Palace otelinde gerçekleştirildi.

375 Katılımcı
35 Oturum
112 Konuşmacı

13 Kurs
224 Bildiri

Kongre Başkanlığını Prof.Dr. Bülent Kılıç, Kongre Sekreterliğini Doç.Dr. Derya Çamur'un üstlendiği kongremizde, Prof.Dr. Kılıç ve Doç.Dr. Çamur ile birlikte Doç.Dr. Neriman Aydın, Prof.Dr. Beyhan Cengiz Özyurt, Doç.Dr. Lütfi Saltık Demir, Uzm.Dr. İsmail Erdem Erkoyun, Dr.Öğr. Üyesi Zehra Kılınç, Doç.Dr. Gökhan Telatar ve Uzm.Dr. Mine Yenice Kongre Düzenleme Kurulu'nda, Prof.Dr. Alp Ergör, Prof.Dr. Beyhan Cengiz Özyurt, Doç.Dr. Yasemin Durduran, Prof.Dr. Aliye Mandıracıoğlu ve Doç.Dr. Gökhan Telatar Editörler Kurulu'nda görev aldılar.

7. ULUSLARARASI 25. ULUSAL HALK SAĞLIĞI KONGRESİ BİLDİRİ ÖDÜLLERİ

EN İYİ BİLDİRİ ÖDÜLLERİ

1. Risk Değerlendirmesi Yapılan Gebelerin Doğum Sonuçlarının İncelenmesi
Ufuk Acar, Hazal Kaya, Burcu Beyazgül, İbrahim Koruk
2. Türkiye’de Beş Yaş Altı Çocuklarda Bodurluk:
TNSA-2018 İkincil Analiz Çalışması
Emine Şeyma Karaketir, Ayşegül Ekemen
3. 2020-2023 Döneminde Türkiye’de Fazladan Ölümler:
Zamansal ve Bölgesel Bir Analiz
Salih Keskin, Ahmet Naci Emecen, Gül Ergör

SAHADA ÇALIŞAN HALK SAĞLIĞI UZMANI BİLDİRİ ÖDÜLLERİ

1. Bayburt İl Merkezinde Musluk Suyu Kaynaklı Bir Salgın, Temmuz 2023
Gülser Doğan Türkçelik, Muammer Beslen, Gökçen Uslu Türkkan,
Selmur Topal, Fehminaz Temel, Yavuz Kazık, Merve Minnet, Aysun Yalçı,
Mehmet Enes Gökler, Sedat Kaygusuz
2. Ankara İlinde 12 Şantiyede Meydana Gelen Gıda Kaynaklı Salgın, Ankara 2023
Kamer Galip, Gökçen Uslu Türkkan, Fatma Durmuş, Gülşen Barlas,
Kerime Altunay, Demet Furkan Sevindi, Fehminaz Temel, Aysun Yalçı,
Mehmet Enes Gökler, Sedat Kaygusuz
3. Adıyaman İli Merkez ve Besni İlçelerinde Deprem Sonrası Rahim İçi Araç
Uygulamalarının Değerlendirilmesi
Osman Kurt, Bengü Nehir Buğdaycı Yalçın

DR. HAFIZ CEMAL LOKMANHEKİM ve EŞİ SABİHA LOKMANHEKİM SAĞLIK VAKFI BİLDİRİ ÖDÜLÜ

- Hastanede Doğum Yapan Suriyeli Kadınların Fetal-Maternal ve Doğurganlık
Özelliklerinin Değerlendirilmesi
Batu Ersavaş, Zehra Kılınç

1 FOTOĞRAF LÖYKÜ

Pavli Panayırı, Eylül 2022, f/4, 1/1250 sn, 24 mm

Pavli Panayırı, Kırklareli, Pehlivanköy'de her yıl kesintisiz olarak 1910'dan beri düzenlenen etraf halkın ve fotoğrafçıların heyecanla katıldığı ünlü bir etkinlik. Kökenini pagan ve Helen toplulukların ticaret ve eğlence için bir araya gelmeleri anlamına gelen yunanca "Panegrysis" sözünden alır. Panayır boyunca, lunapark, hayvan pazarı, çeşitli yeme içme noktaları ve çeşitli malların ticaretinin yapıldığı bir "pazar" yan yana kurulur. Panayırın lunapark alanı

her yaşa hitap eden eğlenceli, ama bir o kadar da tehlikeli bir alandır. Özellikle panayırdaki gondol, çarpışan otolar, dönme dolaplar kadar, fotoğraftaki heyecanı yüksek araç "Friesbee" hem eğlenmek isteyenlerin, hemde fotoğrafçıların ilgi odağındadır.

Fotoğrafı yorumlamak konusu içeriği, kompozisyonu, renk kullanımı, duygusal etkisi ve anlatım gücü gibi unsurları içermekle birlikte, kim

olduğumuz, hangi konu ile ilgilendiğimiz ile yakından ilgilidir. Bu fotoğrafı, "ölümcül bir dans" olarak isimlendirebilirim. 15-30 Aralık 2022'de Fotoğrafmetre Derneği "Hayatın İzleri" sergisinde yer aldığı ışık, doğru an, doğru kompozisyon vb okumalarla ilgi çekti. Biz halk sağlıkçıların ilgisini ise başka bir yönüyle çekeceğini umuyorum...

Nuray Özgülnar

HASUDER'DEN SAMSUN'DA SAHA BULUŐMASI

HASUDER Yönetim Kurulu Başkanı Prof.Dr. Bülent Kılıç Samsun'da sahada çalışan Halk Sağlığı uzmanlarıyla bir araya geldi.

HASUDER'DEN ANKARA'DA SAHA BULUŐMASI

HASUDER Yönetim Kurulu Başkanı Prof.Dr. Bülent Kılıç, Genel Sekreter Doç.Dr. Derya Çamur ve Yönetim Kurulu Üyesi Dr.Öğr. Üyesi Zehra Kılınc Ankara'da sahada çalışan Halk Sağlığı uzmanlarıyla bir araya geldi.

HASUDER'DEN İZMİR'DE SAHA BULUŐMASI

HASUDER Yönetim Kurulu Başkanı Prof.Dr. Bülent Kılıç İzmir'de sahada çalışan Halk Sağlığı uzmanlarıyla bir araya geldi.

HASUDER SAHADA ÇALIŞAN HALK SAĞLIĞI UZMANLARI TOPLANTI RAPORU (ŞUBAT-MART 2024)

Sahada çalışan Halk Sağlığı uzmanlarıyla bir araya gelmek ve sorunları saptamak, çözümler bulmak amacıyla HASUDER olarak 2024 yılında büyük illerde ve coğrafi bölgelerde yüz yüze toplantılar yapılması planlanmıştır. Bu kapsamda 28 Şubat 2024 tarihinde Malatya'da, 1 Mart 2024 tarihinde İzmir'de (İzmir-Manisa bir arada), 14 Mart 2024 tarihinde Samsun'da ve 27 Mart 2024 tarihinde Ankara'da olmak üzere 4 toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantılara Ankara'dan 14, İzmir'den 11, Manisa'dan 6, Samsun'dan 5 ve Malatya'dan 3 uzman olmak üzere toplam 39 Halk Sağlığı uzmanı katılmıştır. Toplantılara HASUDER YK üyelerinden Bülent Kılıç, Derya Çamur, Beyhan C Özyurt ve Zehra Kılınç da katılmıştır. Bu toplantılarda dile getirilen sorunlar ve çözüm önerileri aşağıda sıralanmıştır:

- Sahada çalışan Halk Sağlığı uzmanları ile Halk Sağlığı Anabilim Dalları arasındaki bağın güçlendirilmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Bu bağın güçlendirilmesi için Halk Sağlığı Anabilim Dalları ile İl Sağlık Müdürlükleri ve Halk Sağlığı Başkanlıkları arasındaki iletişimin artırılmasının yararlı olacağına değinilmiştir.
- Halk Sağlığı uzmanlarının, çalışma alanları, çalışma koşulları ve görev tanımları gibi konularda, mevzuatta çeşitli eksikliklerin (atamalar, görev tanımları, halk sağlığı programlarındaki tanımlar vb.) bulunduğu belirtilmiştir. Bu eksiklikler nedeniyle Halk Sağlığı uzmanlarının karşılaştığı sorunların çözümü için HASUDER ve Bakanlık arasındaki iletişimin ziyaretler ile artırılması, Bakanlığa Halk Sağlığı uzmanlarının sorunlarını ve beklentilerini içeren raporların hazırlanarak iletilmesi, Bakanlığa mevzuat değişikliğine yönelik önerilerde bulunulması, Bakanlıkla ortak toplantılar düzenlenmesi ve önerilerin sonuçlarının takip edilmesi önerilmiştir.
- Halk Sağlığı uzmanlarının tütünle mücadele çalışmalarında ilaç atama yetkilerinin iptal edilmesi önemli bir kayıp olarak dile getirilmektedir. Bu konuda gerekirse hukuki yollara baş vurulması önerilmiştir.
- Halk Sağlığı uzmanlarının, halk sağlığı uygulamaları sırasında karşılaştıkları sorunları da ele alan hizmet içi eğitim gereksinimleri olduğu vurgulanmıştır. Bu kapsamda Halk Sağlığı Okulu üzerinden sahada çalışan deneyimli Halk Sağlığı uzmanlarının katılımı ile eğitimlerin planlanabileceği önerisinde bulunulmuştur.
- "Halk Sağlığında Gündem" isimli haberleşme bülteninin sahadan haberlerin iletilmesinde ve iletişim sorunlarının çözümünde etkin olabileceği vurgulanmıştır.
- Sahada çalışan Halk Sağlığı uzmanları arasındaki iletişimin güçlendirilmesi için Halk Sağlığı uzmanlarının güncel çalışma yerlerini ve iletişim bilgilerini içeren envanter çalışmasının HASUDER tarafından yapılabileceği, bu envanterin düzenli aralıklarla güncellenebileceği önerilmiştir. Ayrıca sahada çalışan Halk Sağlığı uzmanlarının derneğe ve ilgili oldukları çalışma gruplarına üye olarak aralarındaki iletişimi güçlendirebileceği, sorunlarını dile getirebileceği ve çalışma arkadaşlarının deneyimlerinden yararlanarak karşılaştıkları sorunlara yönelik çözümler geliştirebileceği vurgulanmış, bu sebeple Halk Sağlığı uzmanlarının derneğe katılımlarının artırılmasına yönelik toplantıların olumlu olacağına değinilmiştir.
- Sahada çalışan Halk Sağlığı uzmanlarının sorunlarına yönelik bir çalıştay yapılması önerisinde bulunulmuştur.
- Sahada yapılan iyi uygulama örneklerinin duyurulması, yaygınlaştırılması ve uzmanlar arasında deneyim paylaşımının artırılması için sahada yapılan çalışmalarını içeren bir sempozyum yapılması önerisinde bulunulmuştur.

YAKLAŞAN ETKİNLİKLER

SAHADA ÇALIŞAN HALK SAĞLIĞI UZMANLARI BÖLGESEL TOPLANTISI 27 NİSAN 2024'TE DİYARBAKIR'DA

HASUDER'in Sahada Çalışan Halk Sağlığı Uzmanları Bölgesel Toplantısı 27 Nisan 2024 Cumartesi günü Diyarbakır'da gerçekleştirilecektir. Güneydoğu ve Doğu Anadolu'da yakın illerde çalışmakta olan tüm uzmanları toplantımıza bekliyoruz.

27 Mart 2024, Ankara

14 Mart 2024, Samsun

1 Mart 2024, İzmir

28 Şubat 2024, Malatya

DALDAN DALA

Prof. Dr. Selma Karabey

DUYGU MU? MANTIK MI?

Galiba 20 yıl kadar önceydi.

Çalıştığım kurumun hastane infeksiyon kontrol komitesinin toplantısında idik.

Asker kökenli yeni bir başkan atanmıştı. Onun başkanlığında bu ilk toplantımızdı.

Üzerinde konuştuğumuz konuyu tam hatırlamıyorum ama önemli bir konuydu.

Her üye fikir beyan ederken ben söze "Benim bu konuyla ilgili duygum şöyle....." diye başlamıştım.

Komite başkanımız son derece otoriter bir tonda bana dedi ki "Doktor Hanım, burada duygularımızla değil mantığımızla hareket ediyoruz!"

"Eyvah" dedim içimden, biraz da acaba yanlış bir şey mi söyledim diye, bir miktar suçluluk da hissettim sanırım. Öyle ya bu kadar bilim insanının arasında ben duygularımdan bahsediyorum. Olacak iş değil.

Aradan yıllar geçti, 2018 yılı

Avrupa Halk Sağlığı Kongresi Slovenya'nın başkenti Ljubljana'da yapılıyordu. Kongrenin ana oturumlarından birinde ülkenin en tanınmış reklamcısının konferansı vardı.

Konu "aşı tereddütü" idi. Bu genç reklamcı son derece az yazı içeren birkaç slaytla o denli mühim şeyler söyledi ki.

Bir kere şunu söyledi: "Siz hekimler halka yönelik bilgi içeriği çok yoğun mesajlar veriyorsunuz. Oysa ortalama insanlar kararlarını verirken bu kadar yoğun bilgiyi kullanmaz, ağırlıklı olarak duygularıyla karar verirler". Duygusuz ve kuru bilgiye dayalı mesajların etkisinin çok sınırlı olduğunu vurguladı.

Sonrasında konuyla ilgili yaptığım okumalardan da anladım ki, evrimleşme sürecinde kat ettiğimiz onca ilerlemeye rağmen tehlike durumlarında önce limbik sistemimizle yani en ilkel beynimizle yanıt veriyoruz, ancak sakinleşince beynimizin bilişsel fonksiyonlarını düzenleyen frontal korteksi devreye giriyor ve duygularımız

bir mantık süzgecinden geçiyor. Yanlış anlaşılmasın. O süzgeç de her insanda –en azından her zaman- devreye girmiyor.

Örneğin daha önce kitlesel olarak uygulanmamış yeni bir aşı geliştirildiğinde insanlar aşı olup olmamaya karar verirken önce yararından çok, olası zararlarını dikkate alıyorlarmış. Çünkü insan türü evrimi süresince önce tehlikeye yönelik korunma/önlem alma mekanizmalarını geliştirerek hayatta kalabilmiş.

Yani her ne kadar işimiz bilim üretmek olsa da duygularımızı, daha da önemlisi hizmet götürmeye çalıştığımız insan topluluklarının duygularını yok saymamak mühim mesele. Eğer mesajlarımızla, plan ve programlarımızla etkili olmak istiyorsak elbette.

En güzel duygularıyla hepinizi selamlıyorum.

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği
Webinerleri

Türkiye'de HIV-AIDS Güncel Durum ve Bu Mücadelede Halk Sağlığı Uzmanlarının Yeri ve Önemi

Doç. Dr.
Asuman İnan
Konuşmacı

Prof. Dr.
Tuğrul Erbaydar
Konuşmacı

Prof. Dr.
Tayyar Şaşmaz
Moderatör

Tarih: 17 Ocak 2024
Saat: 20.00

HASUDER
YouTube Kanalı
youtube.com/c/KanalHASUDER

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği
Webinerleri

Gebelerde Bağışıklama

Uzm. Dr.
Bahar Marangoz
Konuşmacı

Prof. Dr.
Muzaffer Eskiocak
Moderatör

Tarih: 24 Ocak 2024
Saat: 20.00

HASUDER
YouTube Kanalı
youtube.com/c/KanalHASUDER

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği
Webinerleri

6 Şubat Depremlerinin Birinci Yılında Sahadan Halk Sağlığı Uzmanları Deneyimleri

Uzm. Dr.
Buket Karaca
Konuşmacı

Uzm. Dr.
Mithat Temizer
Moderatör

Uzm. Dr.
Haluk Habib Kurtoglu
Konuşmacı

Uzm. Dr.
Bengü Nehir Buğlayıcı Yakın
Konuşmacı

Tarih: 7 Şubat 2024
Saat: 20.00

HASUDER
YouTube Kanalı
youtube.com/c/KanalHASUDER

WEBİNERLERİMİZ DEVAM EDİYOR

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği
Webinerleri

Nadir Hastalıklar Günü 2024

Dr. Öğr. Üyesi
Zehra Kılıç
Konuşmacı

Arş. Gör. Dr.
Eccenur Yağcı
Moderatör

Arş. Gör. Dr.
Hüseyin Örtin
Konuşmacı

Öğr. Gör.
Mücahit Muslu
Konuşmacı

Tarih: 28 Şubat 2024
Saat: 20.00

HASUDER
YouTube Kanalı
youtube.com/c/KanalHASUDER

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği
Webinerleri

Sağlıklı Yaşlanma Kapsamında Ege 3. Yaş Üniversitesi

Prof. Dr.
Hatice Şimşek Keskin
Moderatör

Doç. Dr.
Sevnaz Şahin
Konuşmacı

Tarih: 6 Mart 2024
Saat: 20.00

HASUDER
YouTube Kanalı
youtube.com/c/KanalHASUDER

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği
Webiner Çalışma Grubu

Deprem Bölgesinde UNFPA, Direct Relief ve IPPF İş Birliğinde Yapılan Çalışmalar

Prof. Dr.
Tacettin İnandı
Moderatör

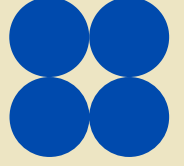
Dr.
Eda Gülüm
Konuşmacı

Nergizcan Emir
Konuşmacı

Tarih: 20 Mart 2024
Saat: 20.30

HASUDER
YouTube Kanalı
youtube.com/c/KanalHASUDER

4 YILDA 51 BİN UZMAN DAHA

Sağlık Bakanı Dr. Fahrettin Koca 14 Mart Tıp Bayramında yaptığı konuşmada “şu an uzman hekim sayımız Sağlık Bakanlığı hastanelerimizde 51 bin, yapılan düzenlemeler sonucunda 4 yıl sonra 51 uzman hekim daha kadromuza katılacak, 4 yıl sonra geleceğimiz nokta ülkemizin 30 yıllık uzman hekim ihtiyacını karşılayacak” dedi.

Salt politik bakış açısıyla değil, kanıta dayalı rasyonel akılla...

Sağlık hizmetleri her zaman ülke gündeminin en öncelikli konuları arasında olmuştur. Özellikle 14 Mart Tıp Bayramı etkinlikleri Sağlık Bakanlığı, siyaset kurumu, Türk Tabipleri Birliği gibi tarafların sağlık gündemine farklı açılardan yaklaşmasının arenası olmaktadır. Sağlık Bakanı da bu yıl 14 Mart kapsamında yaptığı açıklamada öncelikli konular arasında uzman hekim sorununu ele almıştır. Bakanlığın gelecek vizyonu içinde hekim sayısını arttırarak sorunu çözmek bulunmaktadır.

Ülkemiz sağlık hizmetlerinin en önemli eksiklerinden biri halen büyükşehir merkezleri dışında yaşanan hekim yetersizliği sorunudur. Özellikle ilçe merkezlerinde en fazla hastası bulunan

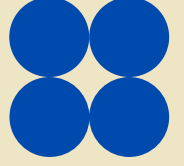
alanlarda bile hekim yetersizliği bulunduğu bilinmektedir. Bu durum ilçelere il merkezinden geçici görevlendirmelerle çözülmeye çalışılmaktadır. Evet bu pencerelerden bakıldığında sağlık hizmetlerinin önemli bir sorunu hekim açığı -özelikle de uzman hekim- gibi görülmektedir. Sayın Bakan'ın beklentisi hayata geçirildiğinde de büyük oranda sorunun çözümlenebileceği düşünülebilir. Oysa bilimsel bakış açısı olgulara farklı perspektiflerden yaklaşabilme becerisiyle birlikte karar verme yetkinliğini kapsamaktadır.

Türkiye demografik ve epidemiyolojik dönüşümün son evresinin başlarındadır. Ülkemizde doğumda yaşam

beklentileri 80'li yılları bulmuş ve yükselmeye devam etmektedir. Doğurganlık hızları yenilenme hızının oldukça altında olup nüfus artışı göç gibi dinamikleri göz önünde bulundurmazsanız oldukça azalmıştır. Henüz aktif doğurgan çağdaki nüfusun potansiyel nüfus artırıcı etkisinin olduğu pencere dönemi sonunda nüfus artışı büyük ihtimalle daha da azalacaktır. Yaşam beklentilerinin artması, sosyal ve ekonomik yaşamdaki değişimler, kentleşme oranının yükselmesi ve

4 YILDA 51 BİN UZMAN DAHA

Sağlık Bakanı Dr. Fahrettin Koca 14 Mart Tıp Bayramında yaptığı konuşmada “şu an uzman hekim sayımız Sağlık Bakanlığı hastanelerimizde 51 bin, yapılan düzenlemeler sonucunda 4 yıl sonra 51 uzman hekim daha kadromuza katılacak, 4 yıl sonra geleceğimiz nokta ülkemizin 30 yıllık uzman hekim ihtiyacını karşılayacak” dedi.

teknolojinin yarattığı hareket kısıtlayıcı etkiler dünyada olduğu gibi ülkemizde de epidemiyolojik dönüşümü etkilemiştir. Artık bebekler ve çocuklar yerine yaşlılar; kızamık, çocuk felci, pnömoni yerine de dolaşım sistemi hastalıkları, obesite, kanser ve nöropsikiyatrik hastalıklar olacaktır. Bu hastalıkların hem bakım ihtiyaçları hem maliyetleri hem de ihtiyaç duyulan sağlık hizmetleri alt yapısı daha farklı olacaktır.

Bu noktada yeni demografik ve epidemiyolojik dönüşümün ortaya çıkardığı ihtiyaçlar nedeniyle yüksek tıbbi teknolojiye ihtiyaç duyulan ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetleri talebi açık bir şekilde görülmektedir. Ülkemizin kalp damar hastalıkları, onkoloji, nöroloji ve psikiyatri gibi alanlardaki hizmetlere daha fazla ihtiyaç duyacağı açıktır. Sağlık Bakanı nezdinde, Bakanlığın

kısa vadede yüzleşeceğimiz bu geleceğe hazırlanmak amacıyla ortaya koyduğu hedef uzman hekim artışıdır. Bu da hizmetin çoğunlukla ikinci ve üçüncü basamak hastaneler üzerinden yürütülmesi beklentisini ortaya koymaktadır.

Gelecek yüzyıl içinde Türkiye nüfusu 100-150 milyon aralığında, 65 yaş ve üzeri nüfus %25’ler civarında olacaktır. Yirmi beş milyon insanın yaşayacağı potansiyel sağlık sorunlarının çözümü için düşünülen ilk politikanın uzman hekim artışı olması pratik olmadığı gibi maliyeti yüksek bir tercihtir. Cumhuriyet döneminin sağlık tarihi başarılı birinci basamak deneyimleriyle doludur. Ayrıca Cumhuriyet’in hiçbir döneminde bugün ve gelecekte daha fazla birinci basamağa ihtiyaç duymadık, muhtemelen de duymayacağız. Bu nedenle

Sağlık Bakanlığının ülkenin sağlık sorunlarına politika üretirken geçmiş deneyimler, bilimsel veriler ve uluslararası tecrübeler ışığında yalnızca ikinci ve üçüncü basamak altyapısını güçlendirmeyi değil, öncelikle güçlü bir birinci basamak sağlık hizmetleri altyapısı oluşturmaya çalışması daha akıllıca olabilir. İkinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetleri, güçlü bir birinci basamak sağlık hizmetleri altyapısı varlığında verimli bir biçimde çalışabilir. Ancak o zaman yapılacak değerlendirmelerde ülkemizin hangi alandan ne kadar hekime ihtiyacı olacağı salt politik bakış açısıyla değil, kanıta dayalı rasyonel akılla ortaya konulabilir.

HASUDER HATAY'DA-I

HASUDER tam bir yıldır Hatay'da Kadın ve Üreme Sağlığı Hizmet Birimleri ile sahada doğrudan topluma dokunuyor.

6 Şubat depremlerinin ardından 15 Mart 2023'te IPPF desteğiyle açtığımız ilk Kadın ve Üreme Sağlığı Hizmet Birimi'ni daha sonra Direct Relief desteğiyle devam ettirdik. 1 Ağustos 2023'te UNFPA desteğiyle ikinci hizmet birimini açtık. UNFPA tarafından desteklenen birim 31 Ağustos 2024'e kadar, Direct Relief tarafından desteklenen birim 2024 yılı sonuna kadar hizmet sunmaya devam edecek.

HASUDER HATAY'DA-II

Hizmet sunumu için Hatay Büyükşehir Belediyesi ve Hatay İl Sağlık Müdürlüğü ile İşbirliği Protokolleri imzaladık.

Bir yıl boyunca sabit ve mobil hizmetlerde binlerce kadına ulaştık. Halen iki ayrı hizmet biriminde, her birimde 4 personel ile sabit ve mobil hizmet sunumuna devam etmekteyiz.

Kasım 2023'e kadar olan zaman diliminde yapılan çalışmalarını anlatan makale HASAUD'da yayımlandı (<https://hasaud.com/index.php/pub/article/view/17>).

Hizmet sunumunda işbirliği yaptığımız tüm kuruluşlara ve süreçte katkısı olan tüm üyelerimize sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz.

1 FOTOĞRAF ÖYKÜ

Fotoğraf karesine bakınca, başı tülbent ile örtülü 80-90 yaşlarında bir kadın, ev olduğunu düşündüğümüz iç mekânda yatak haline dönüştürülmüş bir çekyat üzerinde oturuyor. Vakit gündüz, görüldüğü kadarıyla saçlarında yer yer beyazlıklar var, gözlerinde gülümseyen hüznü bir bakış, sırtında hırkası ve omuzunda şalı, arkasında tüplü televizyon, eski yılların anısını taşıyan bir büfe, büfenin içerisinde eski bir fotoğrafın silueti, yanında plastik sehpa, üzerinde pet şişede su... Bir fotoğrafın gerçek içeriği aslında görünmez olandır, zira biçimle değil zamanla ilgili bir etkileşimden türer fotoğrafın öyküsü. Çünkü fotoğraf, o an itibariyle mevcut olmayandan bir yadigârdır, bir saniye öncesi bile geçmiş zamandır artık. Fotoğraf görülmüş olanı kaydederken, daima ve doğası gereği, görünmeyene de işaret eder. Sürekliliği olan bir bütünün içinden aldığı bir anı yalıtır, korumaya alır ve sunar. Fotoğrafın önemi, güzelliği, karenin derinliğine inince, çok katmanlı halini değerlendirince, hatta bir öyküsü olunca ortaya çıkar.

Öyküsünü dillendirdiğimiz Feride Hanım, 93 yıllık yaşamıyla bir kentin, bir sokağın gelişimine tanıklık etti. Hayatının son 40-50

yılında Mersin merkez Yenişehir ilçesi Alanya Sokakta, aynı evde yaşadı. Sokağa bakınca kendi gençliğini, çocuklarını, sokağın ve kendi yaşamının değişimini gördü, belki de geçmişten yola çıkarak geleceğe ilişkin beklentilerde bulundu. İşte ben de tam aynı nedenlerle bu fotoğrafı çektim. Alanya Sokağının öyküsünü fotoğraflarımla belgelerken tanıdım Feride Hanımı, onun yaşam öyküsü benim fotoğraf çekme amacım ile örtüştü. Hem kendi yaşamını hem de sokağın öyküsünü anlattı. Feride Hanımın 9 çocuğu ve 15 torunu var, eşi seyyar tezgâhta kumaş satarak evi geçindirmiş. Şu an oturdukları mahallede 50-60 yıl önce sadece beş ev varmış. Yıllar önce yaptırıldıkları evin zemin katında bugün oğlu Murat'ın manav dükkânı var, kendisi birinci katta, bir kızı da üst katta oturuyor. Yılların yüküne rağmen içi kıpır kıpır, her gittiğimde çay, kahve ve muhabbet için ısrar ediyor.

Feride hanım anlatıyor: "Gece kalktım su içmeye aşağıya indim, ayağımı bir bastım dize kadar su içinde, dağdan gelen su evi

basmış, ancak kayık ile ayrılabilirdik evden. Bir ay eve giremedik. Gecenin yarısı valinin evine gittim, kapıyı çaldım, daha yatıyor musun vali bey evleri sel aldı, sen avradına sarılıp yatıyorsun, yazıklar değil mi bu millete böyle suların içinde. Birkaç amele geldi, asfaltı kırdı, denize gitti sular."

Fotoğraf 29 Mart 2022 tarihinde çekildi. Ben 2023 yılında emekli olduktan sonra Mersin'den ayrıldım. Geçen yılsonuna doğru Feride hanımın ölüm haberini aldım, içten üzüldüm. Fotoğrafını çektikten sonra fotoğraftaki kişi ile bağlantımızın bitmediğini, siluetini emanet aldığımız kişinin geçmişiyle geleceğiyle kaderine ortak olma duygusu içinde olduğumuzu düşünüyorum. Unutmamak gerekir ki, bir fotoğraf için söylenen hiçbir öykü, o fotoğrafta saklanan sıradan görünüşler kadar mevcut olmayacaktır ve bu görünüşler bize pek az şey anlatsa bile yaşanmışlıkları hep aklımızda kalacaktır.

A. Öner Kurt

DÜNYA CÜZZAM GÜNÜ

“Sıfır hastalık, sıfır sakatlık, sıfır damgalama ve ayrımcılık”

29 Ocak 2024

Bulaşıcı Hastalıklar
Çalışma Grubu

BASIN AÇIKLAMASI

6 ŞUBAT DEPREMLERİNİN YILDÖNÜMÜNDE
DEPREM BÖLGESİNDE
HALK SAĞLIĞI HİZMETLERİNİN DURUMU VE
HASUDER ÇALIŞMALARI

6 Şubat 2024

HASUDER BİLGİ NOTLARI, BASIN BİLDİRİLERİ VE RAPORLARI

Derneğimiz tarafından hazırlanan bilgi notlarına, basın bildirimlerine ve raporlara internet sitemizde bulunan “Bilgi Notları ve Raporlar” sekmesinden ulaşabilirsiniz

9 ŞUBAT SİGARAYI BIRAKMA GÜNÜ

TÜTÜN KULLANIMINI BIRAKMAK İÇİN NEDENLERİN
VAR.
VAKİT KAYBETMEDEN KENDİ NEDENİNİ BELİRLE.
BIRAKMAK İÇİN EYLEME GEÇ.
BIRAKABİLİRSİN.

9 Şubat 2024

Tütün İle Mücadele
Çalışma Grubu

ERZİNCAN İLİÇ ALTIN MADENİ FELAKETİ KONUSUNDA BASIN AÇIKLAMASI

15 Şubat 2024

HPV ENFEKSİYONLARINDAN KORUNMAK İÇİN SEÇENEĞİMİZ VAR: HPV AŞISI

4 Mart 2024

Toplumsal Cinsiyet, Kadın
ve Üreme Sağlığı
Çalışma Grubu

TOPLUMSAL İLERLEME İÇİN
EŞİTLİK ŞART- İLERLEME İÇİN
KADINLARA DAHA ÇOK
YATIRIM

8 Mart 2024
Toplumsal Cinsiyet, Kadın
ve Üreme Sağlığı
Çalışma Grubu

18-23 MART 2024
YAŞLILAR HAFTASI

18 Mart 2024
Toplumsal Cinsiyet, Kadın
ve Üreme Sağlığı
Çalışma Grubu

DÜNYA SU GÜNÜ 2024
BARIŞ İÇİN SU

22 Mart 2024
Çevre Sağlığı
Çalışma Grubu

HASUDER BİLGİ NOTLARI, BASIN BİLDİRİLERİ VE RAPORLARI

Derneğimiz tarafından hazırlanan bilgi notlarına, basın bildirimlerine ve raporlara internet sitemizde bulunan “Bilgi Notları ve Raporlar” sekmesinden ulaşabilirsiniz

VEREMLE MÜCADELE
ETMEK İÇİN ÖNCELİKLE
YOKSULLUK VE
EŞİTSİZLİKLERLE
MÜCADELE EDİLMELİDİR!

1 Nisan 2024
Bulaşıcı Hastalıklar
Çalışma Grubu

1-7 Nisan
Kanser Haftası

1 Nisan 2024
Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar
Çalışma Grubu

Depremden Etkilenen
İllerde ve İlçelerdeki
Demografik Değişim:
Adrese Dayalı Nüfus Kayıt
Sistemi 2021-2023

2 Nisan 2024
Epidemiyoloji
Çalışma Grubu

Yazarken senindir sözcükler,
bittiğinde yazmak, herkesin olur...

MAVİ YAZILAR

Prof. Dr. Ferruh N. Ayoglu

DENİZE SEVDALANMAK ZOR ZANAAT

Yığınla anlamı var denizin...
Emek, alın teri, ekme parası
eğlence, tatil, hoş anılar,
macera, kendinle başbaşa
kalmak... Bir de kendini
keşfetmek, kendini anlamaktır
deniz; keşiflerin en büyüğü
yani.

“Ama benim tekne yok”
deme sakın. Ne tekne sahibi
olmayı gerektirir denize
sevdalanmak, ne de engin
mavinin koynunda seyirler. Ne
yani, sevdalanmaya kural mı
koyalım daha en başından?

Denize sevdalanmak bir büyük
dönüşüm, bir büyük
sıçramadır hayat
yolculuğunda. Karanın
öğrettiği kurallardan arınmak,
“öylesine”den öte anlamlar
barındırır. Atıp coğrafi sınırları,
ki onlar bizim icadımız,
başlangıçta yoktular, silip
zihninden, bir sınırsız ülkenin
yurttaş olmaktadır sözünü
ettiğim.

Ufuk çizgisinde sonlanan
düşlemeleri aşmak, ufuk
çizgisinin ötesini düşlemektir
denize sevdalanmak. Karinadan
akıp giden her damla, geçtiğin
ve haritana işlediğin her
koordinat, başka birinin ufuk
çizgisidir aslında. Sadece
diğerlerinin mi, kendi ufuk
çizgini de aşmaktır denize
sevdalanmak.

Farklıdır. Ona sahip olmak
değildir mesela. Onun sana
sahip olması, onun seni işgal
etmesidir. Bitmedi, dahası var,
yalın bir çıplaklığı sevmektir
denize sevdalanmak. Yalın bir
çıplaklığa sevdalanmak, yalın
bir çıplaklığa ulaşmayı
gerektirir sonuçta.
Bir kere düştü mü yüreğine, tüm
sevmelerin değişir baştan
aşağı; o yalın çıplaklığı ararsın,
o yalın çıplaklığı seversin gayri.

“Nerede başlar bu sevda?”
dersen, “nasıl, neden başlar?”,
kendi içine bakacaksın.

Günbatımında otururken
sahildeki bankta, hafiften
koşarken sağlıklı olmak için
gözünün önünden geçen nazlı
bir yelkenli... Ağır ağır yoluna
düşmüş koca bir yük gemisi...
Küçük kayığında, teknenin
burnuna konmuş martıya
ekmeğinden bir parça atan
adam... Çocukken dinlediğin bir
masal... Bir kitapta okuduğun iki
satır... Ya da oltandan çıkartıp
gerisin geriye denize bıraktığın
bir balık... Demem o ki, herkesin
sevdası kendi yaşam öyküsünde
saklıdır. Ve tam da bu yüzden,
sadece ve sadece sana aittir o
başlangıç noktası. Birimi de
yoktur; kendisidir, kendisi
kadardır; o kadar yani. Bir şey
olarak ya da bir şey yaparak
gösteremezsin sevgini mesela.
Aksine, almayarak, yapmayarak
kanıtlarsın sevdanı. Şampuandı,
sabundu kullanmayarak
teknenin kışındaki duşta
mesela. Sintineni boşaltmayarak
açıkta, izmaritini atmayarak
gösterirsin sevdanı. Ha bir de,

ki bu çok daha önemli, tüm bunları sevgini göstermek için değil, sevdiğin için yaparsın. Gariptir. Mesela, neye inanırsan inan şimdi ya da inanma hiçbir şeye, kulağında kalmış bir mit çağırır seni; binlerce yıl öncesinin uydurma tanrısından medet umar, teknede doldurulan ilk kadehten bir yudumu denize döküp ona sunar. Teknede Poseidon'a söylenmek pek hoş karşılanmaz.

“Denize sevdalanmak tamam da o da beni sever mi?” diye düşünme sakın. Unut karanın kurallarını. Deniz de sever insanı; o yalın çıplaklığıyla; bakmadan

senin onu sevip sevmediğine. Nasıl mı? Okyanusun en derin yeri Mariana Çukuru; derinliği 10 bin 994 metre. Plastik atık bulundu. Her bir dakikada okyanusa attığımız plastik, tam bir kamyon dolusu. Uluslararası Köpek Balığı Saldırı Merkezi'ne göre, 2021 yılında köpek balıkları 73 kez saldırmış insanlara, ölü sayısı 11. Bizim her bir saatte öldürdüğümüz köpek balığı sayısı 11 bin ile 30 bin arasında. Ya deniz ne yapıyor? Fitoplanktonlarıyla soluduğumuz oksijenin %75'ini üretiyor mesela. Bitkileri, yosunları ve yok etmeye çalıştığımız mercanlarıyla

karbon dioksitin %93'ünü tutuyor. Bir şey daha. Balıkların yüzerken yaptığı hareket var ya, suda bir karışma etkisi yaratıyor. Hem de rüzgar, dalgalar ve gelgitler kadar. Atmosferden ısı çekiyor böylece. Yani demem o ki, biz ısıtmaya çalışıyoruz durmadan düşünmeden, o soğutmaya çalışıyor bıkmadan usanmadan.

Gitmekse gitmek yani... geldiğinde zamanı... gitmek ve masmavi yalın bir çıplaklığa ulaşmak... Sevda dediğim bu...

Dedim ya... sevdalanmak denize... zor zanaat. ..

Hangisini istersen
ona bırak kendini zamanlardan,
gündoğumu da günbatımı da
mavinin.

Ya akıp gidecek zaman
karinadan kayıp giden su damlaları gibi
ya da yavaş yavaş kazınacak akıllara
örse inip kalkan çekiç misali
-F.N.Ayoğlu

HALK SAğLIğI OKULU

2024-2026 DÖNEMİ BAŞLADI!

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER)'nin öncülüğünde kurulmuş olan Halk Sağlığı Okulu, "Türkiye'de halk sağlığı alanında lisans, yüksek lisans, doktora öğrencileri olmak üzere, halk sağlığı alanında çalışan tüm sağlık profesyonelleri ile halk sağlığı ile ilgili diğer meslek üyelerinin sürekli mesleki eğitimleri ve toplumun sağlık eğitimine katkı vermek" amacı ile 2019 yılında kurulmuştur. Okulumuzda mevcut 11 adet kurs başarıyla yürütülmüştür ve halen devam etmektedir. Kurslardan bugüne kadar 8.196 kişi faydalanmıştır. Kursların bir kısmı ücretsiz (Afet ve Acil Durumlarda Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı, Çocuk Yaşıta, Erken ve Zorla Evliliklerin Önlenmesi) olup diğer kurslar da çok düşük şekilde ücretlendirilmiştir. Okul, halk sağlığı ile ilgili pek çok kitap, çok sayıda rapor, halk sağlığı kongre ve sempozyum kitaplarını bünyesinde bulunduran geniş bir kütüphaneye sahiptir.

Halk Sağlığı Yeterlik Kurulu, Üniversiteler, Sağlık Bakanlığı ve ilgili sivil toplum örgütlerinin iş birliğine ve temsilcilere açık olan gönüllülüğe dayalı, kâr amacı gütmeyen Halk Sağlığı Okulu yeni Yürütme Kurulu 11.03.2024 tarihinde 2 yıl için yeniden belirlenmiştir. Yeni dönemde yeni ve farklı kursların açılması için hazırlıklara başlanmış olup kurs talepleri alınacaktır.

Bu dönem içerisinde mevcut kursların geliştirilmesi ve açılacak yeni kurslarla içeriğin zenginleştirilmesini hedefliyoruz. Okulumuza ilgi ve desteğinizi bekliyoruz.

1 SORU 1 KONUK

HALK SAĞLIĞI - TOPLUM HEKİMLİĞİ: GERÇEKTE BİR İKİLEM Mİ?

Prof.Dr. Ahmet Saltık

Ana Farklılıklar:

Halk Sağlığı; genellikle ulusal veya bölgesel düzeyde tüm nüfusun sağlığına odaklanır ve araştırma, politika geliştirme ve halk eğitimi yoluyla sağlık sorunlarını önlemeyi amaçlar.

Toplum Hekimliği; daha yereldir ve belirli topluluklara veya yerleşimlere odaklanır. Sağlıktaki eşitsizlikleri giderir ve bu toplulukların değişik gereksinimlerine uygun eğitim ve müdahale programları aracılığıyla sağlıklı davranışları teşvik eder.

Ana Örtüşmeler:

Her iki alan da sağlık düzeyini iyileştirme hedefini paylaşıyor ve sağlıkta eşitsizliklerinin giderilmesi ve sağlık hizmetlerine erişimin güçlendirilmesiyle ilgileniyor. Farklı ölçeklerde ve farklı yaklaşımlarla da olsa, hastalıkların önlenmesi ve sağlığın geliştirilmesine dönük çalışırlar.

Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Önerilen Yaklaşım:

Gelişmekte olan ülkeler hem Halk Sağlığı hem de Toplum

Hekimliği stratejilerini birleştiren karma bir yaklaşımdan yararlanılabilir. Halk Sağlığı kapsayıcı politika ve programları sağlayabilirken, Toplum Hekimliği bunların yerel bağlamlara ve gereksinimlere uyarlanmasını gerçekleştirebilir. Topluma dayalı programlar, daha sürdürülebilir olabilmeleri ve nüfusun belirli sağlık gereksinimlerine daha iyi yanıt verebilmeleri nedeniyle gelişmekte olan ülkelerde çok önemlidir.

Türkiye'ye Özel Durum:

Türkiye'de kurulu sağlık altyapısının ve Ulusun karşılaştığı özgül sağlık sorunlarının, sınırlı kaynaklar ve kalkınma öncelikleriyle birlikte dikkate alınması önemlidir. Türkiye'nin genel kamu sağlık sigortası ve hekim sıkıntısı da dahil olmak üzere sağlık hizmetleri ve gereçlerine adil ve yeterli erişimine yönelik zorluklar göz önüne alındığında; hem **Toplum Hekimliği** hem de **Halk Sağlığı**nın tıp fakültelerinde bütünleştirilmesi daha uygun bir eğitim sağlayabilir. Bu yaklaşım, geleceğin hekimlerini hem genel Halk Sağlığı sorunlarını hem de belirli Toplum Hekimliği gereksinim ve girişimlerini etkili biçimde ele almaya hazırlayacaktır. Türkiye'deki tıp fakülteleri, mezunlarının sağlık sorunları değişebilen bölgelerde hizmet verecek

donanımına sahip olmalarını ve ülkenin genel sağlık sisteminin güçlendirilmesine katkıda bulunmalarını sağlamak için, Halk Sağlığı müfredatlarında Toplum Hekimliği uygulamalarını vurgulayarak içermelidir.

Ek olarak:

Tıp Fakültelerinde öğrencilere toplum içinde tıbbi uygulamalar ağırlıklı **“Toplum Hekimliği”** eğitimi (güncellenen UÇEP gerekleri ile uyumlu) ve mezunlara tıpta uzmanlık eğitiminin (en az 4 yıl) bu adı taşıyan Anabilim Dallarında yalnız hekimlere verilmesi uygun olabilir. Ülke ölçeğinde, bilimsel olarak özgür, akçalı-yönetimsel olarak özerk **Halk Sağlığı Okulları** (School of Public Health) kurulması uygun olacaktır. Bu Okullar Fakülte düzeyinde yükseköğretim sistemi içinde yetkin birkaç üniversitede

açılmalı, herhangi bir Bakanlığa bağlı olmamalıdır. Sağlık alanının ilgili tüm disiplinlerinde yüksek lisans ve doktora eğitimi vermeli, bölgesel-ülkesel... ölçekte bilimsel araştırmalar-yayın yapmalı, standartlar geliştirmeli, danışmanlık desteği vermelidir. Sağlık Yönetimi / Ekonomisi / Hukuku / Antropolojisi / Bilişimi / Sosyolojisi / Eğitimi, Epidemiyoloji, Biyostatistik, Çevre Sağlığı, Demografi, Toplum Beslenmesi, Veteriner Halk Sağlığı, Toplum Genetiği... gibi dallarda, hekimler doğallıkla dahil, uygun lisans eğitimi olanlar bu disiplinlerde uzmanlaşabilmelidir. ABD'de 25, İngiltere'de 2, Hindistan'da 11 Halk Sağlığı Okulu (School of Public Health) var. TÜSEB yapılanması önerdiğimiz plana engel değildir, işlev örtüşmeleri giderilebilir.

YAKLAŞAN ETKİNLİKLER

Aşı Kararsızlığı Sempozyumu Değişen Öncelikler ve Savunuculuk Etkinlik Programı 27 Nisan 2024

09.30 - 10.15 Açılış

Prof.Dr.Pınar OKYAY - Sempozyum Başkanı
Prof.Dr.C.Tayyar ŞAŞMAZ- HASUDER Bulaşıcı Hastalıklar Çalışma Grubu Yürütücüsü
Prof.Dr.Bülent KILIÇ - HASUDER Başkanı

Açılış Oturumu: Aşı Kararsızlığında Tarihçe ve Gelişim
Prof.Dr.Pınar OKYAY

10.15 - 11.15

Panel 1: Aşı Kararsızlığında Güncel Durum

Prof.Dr.İşıl MARAL - Türkiye'de Aşı Kararsızlığında Güncel Durum
Prof.Dr.Sebahat Dilek TORUN - Aşı Kararsızlığında Uluslararası Düzeyde Güncel Durum
Mesude ERŞAN - Medya Boyutuyla Aşı Kararsızlığı

Oturum Başkanı

Prof.Dr.Levent AKIN
Arş.Gör.Dr. Deniz ERDAL

11.30 - 12.30

Panel 2: Aşı Kararsızlığında Sahadan Deneyimler

Dr.Öğr.Üyesi Didem DAYMAZ
Uzm.Dr. Selen GÜRSOY TURAN

Oturum Başkanı

Prof.Dr.Melikşah ERTEM
Uzm.Dr.Onur ACAR

13.30 - 14.30

Konferans: Yeni Teknolojik Aşılar ve Aşı Kararsızlığı

Doç.Dr.İnci YILDIRIM

Oturum Başkanı

Prof.Dr.Filiz ABACIGİL
Uzm.Dr.Selen GÜRSOY TURAN

14.45 - 16.15

Forum: Aşı Kararsızlığı ve Savunuculuk

Doç.Dr.Didem NARMANLI
Arş.Gör.Özlem TUZCU
Dr.Ahmet Can BİLGİN
Prof.Dr.Nur Baran AKSAKAL

Oturum Başkanı

Prof.Dr.Muzaffer ESKİOÇAK
Uzm.Dr.Bengü Nehir BUĞDAYCI

16.15 - 16.30

Kapanış ve Teşekkür

Prof.Dr.Pınar OKYAY

AŞI KARARSIZLIĞI SEMPOZYUMU

**“Değişen Öncelikler ve Savunuculuk”
mottosu ile düzenlenecek
Aşı Kararsızlığı Sempozyumu,
27 Nisan 2024'te 9:30-16:30 saatleri
arasında gerçekleştirilecek.**

**Sempozyuma katılım ücretsiz ve
Youtube'da kanalHASUDER'den canlı
olarak yayınlanacak.**

Canlı Yayın

[youtube.com / c / KanalHASUDER](https://www.youtube.com/c/KanalHASUDER)

Bilgi için

asikararsizligisempozyum@yahoo.com

YAKLAŞAN ETKİNLİKLER

IX. Temel Sağlık Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu

Birinci Basamakta Yaşlı Sağlığı Hizmetleri

<https://temelsaglik.org.tr>

info@temelsaglik.org.tr

temelsaglik2024@gmail.com

YER:

Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Tıp Fakültesi

TARİH:

30-31 Mayıs 2024 - 1 Haziran 2024

MANISA İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ
MANISA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ

info@temelsaglik.org.tr

temelsaglik2024@gmail.com

<https://temelsaglik.org.tr>

"Manisa Celal Bayar Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir."

IX. TEMEL SAĞLIK HİZMETLERİ ULUSLARARASI SEMPOZYUMU

Değerli meslektaşlarımız, uzun yıllardır sürdürdüğümüz Temel Sağlık Hizmetleri Sempozyumunun bu yıl 9'uncusunu "Birinci Basamakta Yaşlı Sağlığı Hizmetlerine" ayırdık. Her zaman olduğu gibi desteklerinizi bekliyoruz. Ayrıca 31 Mayıs akşamı arzu eden arkadaşlarla Manisa'da bir yemek yiyeceğiz. Hep birlikte... Selam ve sevgilerimizle..

9.TSH Sempozyumu Düzenleme Kurulu

IX. Temel Sağlık Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu

Birinci Basamakta Yaşlı Sağlığı Hizmetleri

SEMPOZYUMA ÇAĞRI

Sevgili Temel Sağlıkçılar,

2003 yılında başlattığımız, sahada çalışan sağlık profesyonelleri (Aile Hekimleri, İl ve İlçe Sağlık Müdürlüğü sağlık profesyonelleri ve Aile Sağlığı Çalışanları), Sağlık Bakanlığı merkez ve taşra yöneticileri ve akademi arasındaki köprüleri kurmayı, bu iletişimi güçlendirmeyi ve temel sağlık hizmetleri alanındaki bilimsel üretimi geliştirmeyi amaçlayan Temel Sağlık Buluşmalarımızın (Sempozyumların: <https://temelsaglik.org.tr>) dokuzuncusunu 30,31 Mayıs-1 Haziran 2024 tarihinde Manisa'da bu kez Uluslararası düzeyde gerçekleştireceğiz.

9. Sempozyum, ülkemizde, demografik gelişmeler sonucunda yakın gelecekte önemli bir sorun olmaya aday olan "Birinci Basamakta Yaşlı Sağlığı Hizmetleri" konusuyla, tüm tarafların katkılarını alabilmek amacıyla düzenlenecektir. Toplantıda, Sağlık bakanlığı tarafından sahada yürütülen programlara, Uluslararası Ülke Modellerine yer verilecek, konu, çeşitli başlıklar altında sahanın da sesine kulak verecek olan çalıştaylarda tartışılacaktır.

Çalıştaylara ek olarak, ana uzman oturumları ve yaşlılık konusunda alandaki -yerel yönetimler dahil- iyi uygulama örneklerine de yer verilecektir. Bu toplantıda ayrıca "yerel yönetimler" ve kamunun Sosyal Hizmet birimlerinin uygulamalarına yer verilerek sektörler-arası işbirliğine de kapı açılacaktır.

Toplantı programında farklı konuda Sempozyum öncesi Kurslar da yer almaktadır.

Bakanlığı ile, saha çalışanlarıyla, akademisiyle "birimiz hepimiz için" 31 Mayıs-1 Haziran 2024 tarihinde Manisa'da görüşmek umuduyla. Saygı ve sevgilerimizle.

9. TSH Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Erhan Eser

YER: Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi

TARİH: 30-31 Mayıs 2024 - 1 Haziran 2024

info@temelsaglik.org.tr

temelsaglik2024@gmail.com

<https://temelsaglik.org.tr>

"Manisa Celal Bayar Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir."

YAKLAŞAN ETKİNLİKLER

ERGENLİKTE RİSKLİ SAĞLIK DAVRANIŞLARI SEMPOZYUMU

HASUDER

Çocuk, Ergen ve Okul Sağlığı Çalışma Grubu
Toplumsal Cinsiyet, Kadın ve Üreme Sağlığı
Çalışma Grubu

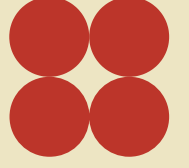
ERGENLİKTE RİSKLİ SAĞLIK DAVRANIŞLARI SEMPOZYUMU

Bağımlılık
Güvenli Cinsellik
Şiddet ve Akran Zorbalığı

18 Mayıs 2024 - Cumartesi
[Youtube.com/c/KanalHASUDER](https://www.youtube.com/c/KanalHASUDER)
Canlı Yayın

Katılım ücretsizdir

KAÇAK MADEN OCAĞINDA BİR İŞÇİ ÖLDÜ

Zonguldak'ın Kilimli ilçesine bağlı Gelik beldesinde ruhsatsız maden ocağında 26 Mart 2024'te yaşanan kazada vagon ile vinç arasına sıkışarak ağır yaralanan 49 yaşındaki üç çocuk babası maden işçisi Muhammed Korkut ocaktan çıkartılarak götürüldüğü Atatürk Devlet Hastanesi'nde yaşamını yitirdi.

İŞ KAZALARI - İŞ CİNAYETLERİ

HASGÜN'ün yeniden çıkarılması çok sevindirdi beni, topluluktan haberleri keyifle okuyacağımı, bilmediğim ilginç ayrıntıları öğrenebileceğimi düşündüm. Derken, HASGÜN editörlüğünü üstlenen sevgili dostum Ferruh Ayoğlu aradı ve ilk sayı için bir iş kazasının düşündürdüklerini yazmamı istedi. Her gün yaşadığımız ve kanıksadığımız haberler arasında yer alan bir iş kazasını "görünür kılalım, bu örnek üzerinden halk sağlıkçıların farkındalığını artıralım" diyerek iletti.

Prof. Dr. Ferruh Ayoğlu'nun iş kazası üzerinde düşünmemizi sağlamak için gönderdiği kaza, ulusal basında çok küçük bir yer bulan, yerel basında da yazıldıktan sonra hemen gündemden düşen bir ölümlü kazaydı; Zonguldak, Kilimli ilçesinde kömür ocağında çalışan Muhammed Korkut'un yaşamını yitirdiği kaza. Haberdan öğrendiğimiz kadarıyla geride üç çocuğu ve eşi kalan 49 yaşındaki Muhammed Korkut, "ruhsatsız olarak işletilen" ocakta iki hareketli aracın,

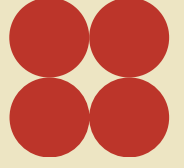

vagonla vinçin, arasında kalarak yaşamını yitirmişti.

Ferruh'un bu kazayı kısaca irdelememi istediği akşam haberler Gayrettepe'de, 16 katlı bir binanın en alt katlarında konumlanan gece kulübü tadilatı sırasında çıkan yangında 29 işçinin yaşamını yitirdiğini geçtiler. Yirmi dokuz işçi... Haberlerde kullanılan videoda işçilerin arkadaşı

KAÇAK MADEN OCAĞINDA BİR İŞÇİ ÖLDÜ

Zonguldak'ın Kilimli ilçesine bağlı Gelik beldesinde ruhsatsız maden ocağında 26 Mart 2024'te yaşanan kazada vagon ile vinç arasına sıkışarak ağır yaralanan 49 yaşındaki maden işçisi Muhammed Korkut ocaktan çıkartılarak götürüldüğü Atatürk Devlet Hastanesi'nde yaşamını yitirdi.

olduğu anlaşılan biri, bir diğerine sesleniyordu: "... Şivan'lar, Ata, ... içerideler..." Ölen işçilerden kimlikleri belirlenebilen, henüz 16 kişi: Kadir Orhanoğlu, Alparıslan Salih Derelioğlu, Ahmet Sever, Fahrettin Korkut, Musa Korkut, Gökhan Yıldırım, Sinan Yılmaz, Özkan Bar, Barış Güngör, Emrah Demiroğlu, Mehmet Okumuş, Rıdvan Özyer, Muhammet Ali Yıldırım, Binali Çayır, Şivan Bolu, Ahmet Uzun...

Çalışma alanına giren işçilerin bilgisi bile yok. Yıl 2024...

Henüz her iki kazanın da teknik raporları ortaya çıkmadı. Bildiğimiz, kazalardan ilkinin hareketli iki cisim arasında kalma diğerinin yangın nedeniyle

ortaya çıkmış olması. Her iki tehlike grubu da çok iyi bilinen, önlemleri hem ulusal düzenlemelerde hem kuramda iyi tanımlanmış sorunlar. Yönetilmeleri de görelî kolaydır. Ancak her iki kaza açısından da çok önemli bir başka hazırlayıcı neden var ki bu sürece iş cinayeti denmesinin gerekçesini çok iyi belirliyor: "her iki işletme de ruhsatsız."

Teknik ayrıntılar ortaya çıkınca önlemler üzerinde yazar ve konuşuruz. Ancak, iş sağlığı kuramının bilinen temel kavramlarından birini hatırlamalıyız: "tüm iş kazaları ve meslek hastalıkları önlenabilir". Sıfır Risk yaklaşımı ile kazalar açısından bu kavram, 20. yüzyılın son yıllarında iş sağlığı ve

güvenliği alanına uyarlanmıştır. Her iş kazası ya da her meslek hastalığı alınmayan, aksayan, işlemeyen önlemleri ya da önlemleri gösterir bize. Kuramsal açıdan tümüyle önlenilecek kazalar nedeniyle can yitirmemiz bu nedenle, iş cinayeti olarak anılıyor. Ulusal hukuk sistemimiz açısından uygun bir terim olmasa da çok önemli bir gerçeği vurguluyor iş cinayeti terimi: bile bile işçilerin öldürüldüğünü.

İş cinayetlerine kurban edilen hiç bir işçinin adını unutmamalı, unutturmamalıyız.

İş kazası kırımlarını irdelemeyeceğimiz, bunun anlamını ve önemini yitirdiği günler görmek dileğiyle.

HASUDER Sosyal Bilimler ve Sağlık Bülteni

Sosyal Bilimler ve Sağlık Bülteni (SoSa), Halk Sağlığı ve Sosyal Bilimler (HSSB) Çalışma Grubunun uzun süre hazırlıkları sonucu Halk Sağlığı Uzmanları Derneği yönetiminin desteği ile 2022 yılı başında yayınlanmaya başladı. Günümüze dek düzenli olarak her üç ayda bir yayını sürdürdü.

Baş Editör:

- Ahmet Can Bilgin

Editörler:

- Nuray Özgülnar
- Temmuz Gönç Şavran
- Elif Dönmez

Tasarım ve Dijital Sanat:

- Salih Keskin

Bülten Düzenleme Kurulu:

- Ahmet Furkan Süner
- Gülcan Demir,
- Hacer Nalbant
- Nuray Özgülnar
- Nureddin Özden
- Onur Şimşek
- Salih Keskin
- Selma Karabe
- Yağmur Köksal Yasin

Danışma Kurulu:

- Akile Gürsoy
- Betül Durmaz Yurt
- Erhan Akarçay
- İncilay Cangöz
- Jade Cemre Erciyes
- M. Kirami Ölgen
- Kamuran Elbeyoğlu
- Osman Sirkeci
- Özlem Duva
- Sevgi Canbaz

İlk sayıda Bültenin amaçları şöyle sıralanmıştı:

1. Halk sağlığı ve sosyal bilimler ortak çalışma alanlarına dikkati çekmek.
2. Halk sağlığı ve sosyal bilimler alanındaki gelişmeleri duyurmak, izlemek, paylaşmak.
3. Halk sağlığı ve sosyal bilimler arasındaki çalışmaları güçlendirmek.
4. Halk sağlığı ve sosyal bilimler alanında ilerde bilimsel bir derginin çıkarılmasına temel oluşturmak.

İlk sayısından bugüne SoSa; yayınladığı birbirinden ilginç ve özgün araştırmalar, derlemelerle bilimsel bir dergi niteliğini kazanmış, fotoğraflarla, karikatürlerle, film ve kitap değerlendirmeleriyle sosyal bilimlere ve sanata köprü işlevini güçlendirmiş, kapağından son sayfasına dek özenli ve yaratıcı tasarımıyla da biçimsel sınırları aşmaya çabalamıştır.

Nice sayılara...

Dr. Ahmet Can Bilgin

Turkish Journal of Public Health

Baş Editör:

- Yücel Demiral

Editörler:

- Pınar Dündar
- Işıl Ergin
- Nilay Etiler
- Hande Harmancı
- Caferi Tayyar Şaşmaz
- Nazım Ercüment Beyhun
- Belgin Ünal
- Filiz Abacıgil
- Figen Demir
- Julia Critchley
- Sebahat Dilek Torun
- Niveen Abu-Rmeileh
- Nelta Edwards
- Sevgi Canbaz
- Özlem Terzi
- Sibel Kıran
- Peter Phillimore
- Fouad Fouad
- Shahaduz Zaman
- Özge Karadağ
- Tuğrul Erbaydar

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği'nin önemli bilimsel kaynaklarından biri olan Türkiye Halk Sağlığı Dergisi (THSD), 2003 yılında Prof. Dr. Şanda Çalı'nın kurucu editörlüğünde basılı olarak yayın hayatına başladı ve 2008 yılına kadar yalnızca İngilizce yayımlandı. Dergi, 2008 - 2023 yılları arasında İngilizce ve Türkçe olarak yayımlandıktan sonra 2023 yılından itibaren İngilizce olarak elektronik baskı şeklinde yayın hayatına devam etmektedir. Dergi, 2009 yılına kadar basılı ve elektronik olarak, daha sonra yalnızca elektronik olarak yılda 3 sayı olarak yayımlandı. THSD, 2018 yılından itibaren TÜBİTAK-DergiPark sistemine katıldı.

Derginin gelişim sürecinde birçok editör görev almıştır. Baş editörlük görevini 2006-2009 yıllarında Tacettin İnandı ve Sibel Sakarya birlikte, 2010-2013 yılları arasında Sibel Sakarya ve 2014-2020 arasında Sibel Sakarya ve Yücel Demiral birlikte sürdürdü. 2021 yılından bugüne Yücel Demiral baş editörlük görevini sürdürmektedir. Halen 21 bölüm editörü, yazıların değerlendirme süreçlerinde görev almaktadır.

THSD'de akran değerlendirme süreçleri titizlikle işletilmektedir. Dergi halen Committee on Publication Ethics (COPE) üyesidir. Son yıllarda başvuran yazı sayısında önemli derecede artış olmuş ve yaklaşık olarak yılda 120 makale başvurusu yapılmakta ve yazıların yaklaşık %35'i yayınlanmaktadır. Son bir yıl içinde Dergiye daha fazla uluslararası makale başvurusu yapılmaya başlanmıştır. THSD editörler kurulu ve yayın kurulu, ulusal ve uluslararası halk sağlığı alanında geniş bir kitleye hizmet vermeyi; okuyucu ve atıf sayılarını artırmaya çalışmaktadır. Bu bağlamda SCOPUS, Türkiye Atıf Dizini, DOAJ, EBSCO, ProQuest dizinlerinde yer almaktadır. Yeni uluslararası dizinlere başvuru çalışmaları sürdürülmektedir.

Derginin yayın politikası, HASUDER Yönetim Kurulu ve Dergi Editörler Kurulu katılımı ile oluşturulan Dergi Yayın Kurulu tarafından belirlenmektedir. Bu politikaların başında ulusal ve uluslararası platformda, kaliteli ve güncel bilimsel içeriği ile halk sağlığı alanında önemli bir kaynak olmayı sürdürmek gelmektedir. Bu amaçla orijinal araştırma, güncel tartışma ve derlemeleri içeren yazılara öncelikli olarak yer vermekte, ulusal ve uluslararası alanda saygın bir yer edinmeyi hedeflemektedir.

Prof.Dr. Yücel Demiral

Halk Sağlığı Araştırma ve Uygulamaları Dergisi

Halk Sağlığı Araştırma ve Uygulamaları Dergisi (HASAUD), Aralık 2023'te yayımlanan ilk sayısı ile yayın hayatına başlayan, halk sağlığını ilgilendiren alan ve konularda çalışmaların yayımlanmasını ve alandaki gelişmelerin ve yeni bilgilerin hızlı bir şekilde iletilmesi için bir ortam sağlamayı amaç edinmiş, açık erişimli, ulusal, çift kör hakemli bir dergidir.

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği tarafından yılda 3 kez olacak şekilde yayımlanmaktadır.

Baş Editör:

- Burcu Tokuç

Editörler:

- Pınar Okyay
- Gamze Çan
- Çiğdem Çağlayan
- Beyhan Cengiz Özyurt
- Mahmut Yardım

Teknik Editörler:

- Yusuf Demirtaş
- Ferhat Yıldız

Yayın Kurulu:

- Burcu Tokuç
- Ferruh N. Ayoğlu
- Gamze Çan
- Pınar Okyay
- Derya Çamur

Yaşadığımız yüzyılda, dünya hızla değişmekte, bilim, teknoloji, ekonomi, siyasette her gün yeni gelişmeler yaşanmakta, insanı ve çevresini de değiştirmektedir. Bütün bu değişim ve gelişmeler toplum sağlığını da etkilemektedir. HASAUD, ülkemiz halk sağlığı topluluğunun, toplumun sağlık sorunlarını ve nedenlerini tanımlayabilmek, anlayabilmek, bilimsel çözüm önerilerini sağlıklı ilgili diğer kesimlerle paylaşabilmek sorumluluğuna hizmet etmeyi amaçlamaktadır.

Dergi, yayına hazırlanmasında büyük emek harcayan Bölüm Editörü ve Teknik Editörlerin yanı sıra, yazılarını HASAUD'da yayımlanmak üzere bizlerle paylaşan ve hakem olarak katkı sunan tüm meslektaşlarımızın katkısı ile yayın hayatına devam edecektir. Tüm meslektaşlarımıza katkıları için teşekkür ediyor, artarak devam etmesini diliyoruz.

Prof.Dr. Burcu Tokuç

HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI BAŞKANLARI TOPLANTISI

25 Mart 2024 tarihinde çevrim içi olarak gerçekleştirilen Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanları Toplantısına 21 HSAD başkanı katılmıştır. Toplantıda HASUDER çalışmalarıyla ilgili bilgilendirme yapılmış (sahada çalışan halk sağlığı uzmanlarının beklentileri, Danıştay'da sürmekte olan ek ödeme davası, tütünle mücadele konusundaki gelişmeler, Halk Sağlığı Okulu çalışmaları, yayınlar, deprem bölgesinde yürütülen projeler vb) ve daha sonrasında aşağıdaki kararlar alınmıştır:

HASUDER tarafından drive üzerinden sürekli güncellenebilecek bir Halk Sağlığı Anabilim Dallarını ve Sahada Çalışan Uzmanlar envanter çalışması başlatılacaktır. Bu sayede anabilim dalı kadrolarındaki değişimlerin güncel bir şekilde izlemi yapılacaktır.

Sağlık Bakanlığı nezdinde Halk Sağlığıyla ilgili TUS ve Yan Dal Asistan kadrolarındaki %50'ye varan azaltma ile ilgili olarak bir başvuru yapılacak ve bu konuda sağlık insangücü planlaması toplantısı ve kontenjan artırımı talep edilecektir.

Tıpta Uzmanlık Eğitiminde yaşanan sorunlarla ilgili olarak Yeterlik Kurulu ile anabilim dalı başkanları arasında ayrı bir toplantı yapılması kararlaştırılmıştır.

2024 yılı Halk Sağlığı Kongresiyle ilgili öneriler ve son karar için Mayıs ayının ilk haftasında Kongre Danışma Kurulunun toplanmasına karar verilmiştir.

HASUDER TOPLUM RUH SAĞLIĞI ÇALIŞMA GRUBU TOPLANTISI VE "TOPLUM RUH SAĞLIĞI VE MEDYA" ÇALIŞTAYI

Çalışma Grubu toplantısı ve Çalıştay 28 Mart 2024'te Bahçeşehir Üniversitesi Galata Kampüsü'nde aşağıdaki programla gerçekleştirildi.

10.00-12.00 Toplum Ruh Sağlığı Çalışma Grubu Toplantısı

12.00-13.00 Öğle Arası

13.30-13.35 Çalıştay Açılış Konuşmaları: Prof. Dr. Kemal Suher (BAU İletişim Fakültesi Dekanı), Prof. Dr. Özge Karadağ (BAU Tıp Fakültesi / HASUDER TRS ÇG)

13.35-13.45 Uzmanların Tanışması

13.45-14.15 Medyada Travma ve Toplum Ruh Sağlığı: Kavramlar, Anlamlar, Deneyimler: Prof. Dr. Nezih Orhon (Anadolu Üniversitesi İletişim Fakültesi), Prof. Dr. Burhanettin Kaya (Psikiyatri Öğretim Üyesi)

14.15-14.45 Küçük Grup Çalışması: Disiplinler arası İşbirliği ve Gelecek Çalışmalar

14.45-15.15 Genel Tartışma

15.15-15.30 Yol Haritasının Belirlenmesi ve Kapanış

HASUDER YÖNETİM KURULU VE ÇALIŞMA GRUPLARI YÜRÜTÜCÜLERİ TOPLANTISI (02.04.2024)

Çalışma Grupları (ÇG) HASUDER içerisinde çok önemli bir üretim yapmaktadır. HASUDER Yönetim Kurulu (YK) ÇG'lerin özerk çalışma anlayışı içinde gelişimlerini desteklemekte ve motivasyonlarını artırmayı hedeflemektedir. HASUDER YK, ÇG'lerin koordinasyonundan sorumludur. Bu amaçla web sayfasındaki düzenlemeler ve alt yapının geliştirilmesi gibi çalışmalar sürmektedir. Çevrim içi gerçekleştirilen toplantıya HASUDER YK üyeleri ile 17 ÇG temsilcisi katılmıştır.

Toplantı başlangıcında HASUDER YK tarafından sahada çalışan uzmanlar, anabilim dalı başkanları, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü ziyaretleri, Danıştay'da sürmekte olan ek ödeme davası, Halk Sağlığı Okulu ve Genel Yayın Kurulu toplantılarının sonuçları hakkında kısa bilgi verilmiştir. Daha sonra tüm ÇG temsilcileri halen süren çalışmaları ve yapmayı planladıkları yeni çalışmalar hakkında bilgi vermiştir. Toplantı sonuçları kısaca aşağıda özetlenmiştir:

- Çalışma gruplarında aktif olmayan üyelerin varlığı genel bir sorun olarak dile getirilmiştir. Bu konuda tüm ÇG yürütücüleri/sekreterleri gerekli güncellemeleri yaparak, web sayfamızda düzeltmeleri yapabilirler.
- Tüm çalışma grupları 2023 yılı faaliyet raporlarını göndermiş durumdadır. YK tarafından bunların birleştirilerek "HASUDER Çalışma Grupları Faaliyet Raporu 2023" olarak kısa zamanda paylaşılacaktır.
- İletişim, koordinasyon ve haberleşmenin sağlanması amacıyla elektronik olarak çıkacak olan HASGÜN Bültenine ÇG haberlerinin iletilmesi rica edilmiştir.
- Özel günlere ilişkin bilgi notlarının web sayfasında zamanında yayınlanabilmesi için ilgili tarihten en az 5 gün önce YK'ya gönderilmesi gerekmektedir.
- Çalışma gruplarının webiner planlarının Webiner ÇG ile koordine edilmesi ve programların Webiner ÇG tarafından YK'ya iletilmesi, konuşmacılarla konuşmadan önce HASUDER YK'dan onayın çıkması gerekmektedir.
- Çalıştay, sempozyum, kurs gibi etkinlikler için planlanan tarihten 2 ay önce, amaç, sorumlu kişi, bütçe, konuşmacılar ve taslak program gibi bilgilerin Yönetim Kurulu'na iletilmesi gerekmektedir. Önerilen konuşmacıların YK onayından sonra kesinleştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca tüm kursların HASUDER HSO (Halk Sağlığı Okulu) altında açılması ve okul yönetim kuruluyla koordine edilmesi gerekmektedir.
- Planlanan tüm yayınların (kitap, çeviri, bülten vb) eğer HASUDER yayını olacaksa Genel Yayın Kurulu onayına sunulması gerekmektedir.
- Çalışma gruplarındaki YK temsilcileri aktif olarak çalışmaların içinde olmadığı için, YK ile bir temas kurulması gerektiğinde bunun YK temsilcisi üzerinden değil, ÇG yürütücüsü veya sekreteri tarafından hasuder@hasuder.org.tr veya genelsekreterhasuder@gmail.com adresine yapılması gerekmektedir.
- HASUDER adına diğer kurumların toplantılarına katılım sağlanacak faaliyetler için önceden YK kararı alınmış olması ve görevlendirme yapılması gerekmektedir. HASUDER adına görevlendirilecek kişiler dernek asıl üyesi olmalıdır. Uzun süreli görevlendirmelerde mutlaka görev süresi belirtilmelidir.
- 19 Nisan 2024 tarihinde HS Okulu Danışma Kurulu toplantısı ve Mayıs ayı başında Kongre Danışma Kurulu toplantısı yapılacaktır. Tüm ÇG temsilcilerinin hazırlık yaparak bu toplantılara katılımı beklenmektedir.

DÜŞÜNCE ODASI

Prof. Dr. Coşkun Bakar

FEYLOSOF ve HEKİM

“İnsan sanatlarının değer ve merteye bakımından en üstünü felsefedir. Felsefenin tanımı: ‘İnsanın gücü ölçüsünde varlığın hakikatini bilmesidir.’ Çünkü filozofun bu bilgiden amacı gerçeğin bilgisini yakalamak, davranışın amacı ise sürekli fiil değil, gerçeğe göre davranmaktır. Çünkü biz gerçeğe ulaştıkça [o yöndeki] fiilimiz sona erer. Biz sebeplilik bağıntısı olmadan gerçeğin bilgisini elde edemeyiz. Her şeyin varlığının ve sürekliliğinin sebebi gerçekliktir. Zira mahiyeti olan her şeyin gerçekliği de (inniyet) vardır. Şu hâlde mevcut mahiyetlerin zorunlu olarak gerçekliği vardır.” - el-Kindi; İlk Felsefe Üzerine-

Kaynak: Mahmut Kaya. İslam Filozoflarından. Felsefe Metinleri. Kindi. Klasik Yayınları. İstanbul;2020:7.

Felsefe özünde bir hakikat arayışıdır. Başlangıcı yerleşik inançların ya da mitlerin eleştirisine dayanır. Eleştirinin kaynağı doğadan elde edilir. Bir grup meraklı insan, MÖ.VI. yüzyılda arkhe üzerine akıl yürütürken kendilerini doğa felsefesinin kucağında buldular. O günlerden kalan şekliyle felsefe, “sophia”ya olan sevgi anlamında kullanılmaktadır.

İçine doğduğumuz kültürel kodların “hikmet” olarak ifade ettiği Kindi’nin bahsettiği gibi varlığın hakikatinin bilinebilmesidir.

Hikmet sözcüğü Arapça yargıda bulunmak anlamında hüküm mastarından gelmektedir. Hikmet sözcüğü “hâkim” ve “hekim” sözcükleri için de bir kaynak olmaktadır. Özellikle Antik Dönem ile Orta Çağ’da hekimlerle filozoflar arasındaki bağ bu ilişkinin bir kanıtı niteliğindedir. Ne zaman ki hekimlik mesleği çağdaş biliminin yönlendiriciliğinde olguları sayısal olarak takip eden soğuk uzmanlık disiplinlerine bölündü, tıp hikmetten hekim de filozoftan uzaklaşmaya başladı.

İngelemde oluşturulan mit ve inançlara karşı hayret edebilme yeteneği felsefenin başlangıcıdır. Ussal olan felsefe, duyusal dünyanın zeminde oluşturulan imgesel olanın eleştirisiyle başlamıştır. Kendi öznel deneyiminde, önce mantığı, daha sonra da olgusal ve matematiksel düzeyde bilimsel yöntemi üretebilen felsefe, günümüzde inanç ile bilimsel yöntemin arasında bir yere konumlanmaktadır. Felsefe tam bu noktada yaşamı kavramsal düzeyde ussal olarak açıklama

peşinde olup, bilimin ürettiği olgusal sonuçlar ile inancın imgesel dünyasından beslenmektedir.

Aristoteles’e göre felsefe ya bir şeyi seyrederek, temaşa eder; ya bir şeyi üretir, meydana getirir; ya da bir fiil ya da davranışta bulunur. Birincisinde teorik bilimler ortaya çıkar, bunlar içinde metafizik, fizik ve matematik bulunur. İkincisi sanat ya da zanaatlarla ilgilidir; bunlar içinde tıp, mimarlık ve diğer sanatlar yer alır. Üçüncüsünde insan eylemleri, davranışlar

ve siteyle ilgili kararlar bulunur; bunlar ahlak ve politikadır. Tıp pratiği, Aristoteles'in bilimler sınıflamasının üç alanıyla da ilişkilidir. Hastalıkların nedenselliğinin açıklanması theoria, hastaları tedavi etme uğraşı poiesis ve hekimlik pratiğinin ahlaki ve etik uygulamaları praksis alanını meydana getirmektedir.

Binlerce yıl şifacının elinde ve mistik bir zeminde deneme yanılma yoluyla uygulanan, soy ya da karmaşık erginlenme törenleriyle sonraki nesillere aktarılan tıp, bilimsel zeminini Hipokrat sonrasında, özellikle Galenos'un metinlerinde bulmuştur. Galen yaşadığı çağda hekimlik pratiğinin hocası olmasının yanında bin yıldan uzun bir süre Orta Çağ skolastik tıbbının da belirleyicisi olmuştur. 19. yüzyıl sonuna kadar Galen'in izinden giderek tıp ile uğraşan birçok hekim felsefeyle de uğraşmıştır. Felsefe temel olarak eşyanın özünü açıklama ve anlama işiyle uğraşmaktadır. Yani doğa ve insanla ilgilenmektedir.

Doğa astronom ve fizikçilerin, insan hekimlerin sahasıdır. Felsefeyle ilgilenmek isteyen bir Orta Çağ insanı öncelikle Galen'in anatomisini, ruh ile ilgili çalışmalarını öğrenmeliydi. Yanlışlarla dolu ve Orta Çağ'da dogmatik hale Galen'in düzeltilmesi 16.yüzyıldan önce olamadı. Bunun için birilerinin insan diseksiyonu yapması, mikro canlıları gösterebilecek aletler geliştirmesi ve sağlık ve hastalık kavramlarına dört sıvı inancı dışındaki bir pencereden bakabilmesi gerekmektedir. Vesalius kendi gözleriyle gördüğü insanı çizdiğinde, Leeuwenhoek mikro canlıları görebilecek alet geliştirdiğinde, Harvey kanın vücut içindeki dolaşımını çözdüğünde, Jenner ilk aşığı ürettiğinde ve Koch ile Pasteur mikrop kuramını geliştirdiğinde, tıp felsefeden kopmuş bağımsız pozitif bir bilim disiplini olarak hayatımızdaki yerini almıştı.

Tıbbın felsefeyle uzaklaşması bu noktada ortaya çıkmıştır. Yüzyıllarca

filozof gömleğini sırtında taşıyan hekimler, 19.yüzyılın sonunda gömleklerini değiştirirken filozoftan da kurtuluyorlardı. Yeni gömlekleri bir yandan pozitif bilimlere dayanan uzman bilim insanı, diğer yandan hastaları tedavi eden uzman doktor kimliğini taşımaktaydı. Beraberinden çok büyük başarılar elde edildi. Binlerce yıldır insanların katili olmuş enfeksiyon hastalıklarıyla baş edildi; yaşam beklentisi tarih boyunca hiç görülmemiş derecede uzatıldı. Elde edilen başarılar yeni kuşak doktorların gücünü büyütürken, uzmanlık

alanları sürekli daralmaktaydı. Bırakın varlığın özünü, doktorlar artık insanın özüyle bile ilgilenmiyorlardı.

Bu doktorlar, 20.yüzyılın ekonomi-politik arenasında iktidarların ve sermayenin arayıp da bulamadığı uzman görüntüsü çizmekteydi. Kendisine verilen standart çekirdek eğitimin ardından, ona uygun görülen koşullarda sadece başkasının verdiği soruları çözmeye çalışan, insanın özü ve içinde bulunduğu toplumun çelişkilerine akıl yormayan, bilimsel sorgulamayı iktidarın çizmiş bulunduğu sınırlar içinde yapabilen ve ötesine karışmayan uzman çağımızın yıldızıdır...

Fotoğraf: Ferruh N. Ayoğlu

HASUDER İLE HATAY BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ARASINDA PROTOKOL

HASUDER ile Hatay Büyükşehir Belediyesi arasındaki işbirliği protokolü yenilendi. HASUDER Yönetim Kurulu Başkanı Prof.Dr. Bülent Kılıç ve Hatay Büyükşehir Belediye Başkanı Doç.Dr. Lütfü Savaş tarafından imzalanan protokol ile kadın ve üreme sağlığı hizmetlerinin sunumu alanında yapılacak işbirliği 31 Aralık 2024'e kadar sürecek.

HATAY'DA 1-7 NİSAN KANSER HAFTASI ETKİNLİĞİ

Hatay'da HASUDER Kadın ve Üreme Sağlığı Birimi ile Hatay İl Sağlık Müdürlüğü iş birliğinde HPV ve Serviks Kanseri konulu eğitim verildi, kadınlarla resim çizme, balon patlatma ve soru cevap etkinliği yapıldı.

KONUK YAZAR

Prof. Dr. Tacettin İnandı

DEPREMDE AKADEMİDE HALK SAĞLIĞI UZMANI OLMAK Hatay'da Afet Bölgesinde Bir Yıl ve Bir Hayal

Büyük bir deprem oldu. AFAD'ın il risk azaltma planları vardı ancak depremin büyük bir afete dönüşümü engellenemedi. Afetin boyutu risk azaltma planlarının, risk yönetiminin iyi bir göstergesidir. Birkaç ilçe değil, çok sayıda il ve ilçeyi, bir coğrafyayı ciddi boyutta etkileyen yikan bir afet ortaya çıktı. Bu durum afetin nedenlerinin münferit olaylarla açıklanamayacağını, afetin yapısal, kültürel, sosyal ve ekonomik genel nedenleri olabileceğini desteklemektedir.

Ortaya çıkan krizin yönetiminde önemli aksaklıklar yaşandı. Gerek hasarın boyutu gerekse de afet müdahale planlarının yetersizliği arama kurtarma çalışmalarında yetersizliklere yol açtı. Çok sayıda (binlerce) insan enkaz altında kurtarılmayı beklerken yaşamını yitirdi.

İlk günden itibaren güvenlik önemli bir sorun oldu. Elektrikler kesildi, hırsızlık, yağmalama ve

darp olayları sıkça görüldü. Güvenlik önlemleri yetersiz kaldı.

Şehirde ulaşım aksadı, iletişim kesildi. Hava limanı devre dışı kaldı. Belen geçidi tıkanı, akıcı trafikte 30 dakika süren yol, 12 saat sürdü. Kitlesele bir göç yaşandı.

İldeki kamu hastanelerinin büyük bir kısmı ağır hasar aldı ve hizmet dışı kaldı. Birinci basamak hizmetleri bazı ilçelerde halen verilebilir durumda değil.

Soğuk kış koşullarında geride kalanların çadırlara geçirilmesi aylarca sürdü. Birinci yılında konteynerlere taşınabildi. Ancak yerleşim alanları plansız ve düzensiz bir şekilde oluşturuldu. İl afet müdahale planı dikkate alınmadı. Bu düzensiz yapılaşma elektrik, su ve ulaşım gibi altyapı sorunlarının çözümünü daha da güçleştirdi.

Bazı yerleşim alanları şehir merkezine çok yakın kuruldu. Genel olarak yoğun bir tozuma işlemi mevcut. Asbest dahil her türlü parçacık maddenin havada bulunma ihtimali mevcut.

Yıkımlardan ortaya çıkan atık yönetimi afet planında yer almamıştı. Yıkım, taşıma ve depolamada kurallara uyulmadı. Önemli ölçüde çevresel kirlenme ve kontaminasyon oluştu. Ekilebilir alanlar, sulak alanlar zarar gördü.

Tarihi ve kültürel yapıların çoğu yıkıldı. Yıkım ve taşıma sırasında bu yapılar daha da çok zarar gördü.

Afetin 14. ayında insanların büyük bir kısmı konteyner kentte yaşıyor. Muhtemelen daha yıllarca da burada yaşayacaklar. Yaklaşık 18-20 metrekare büyüklüğündeki bu yapılarda yaşam pek de rahat ve güvenli değil ne yazık ki. Resmi verilere göre 300 bin üzerinde bağımsız konut bölümü ağır veya orta hasarlı.

Merkezi yönetim ve onun ildeki temsilcileri afetin yönetiminde birinci derecede sorumlu ve yetkili kurumlar idi. Diğer yandan afet bölgesi dışından gelen yerel yönetimlerin önemli bir desteği vardı. İldeki kamu kurumlarının tümü ciddi kapasite kaybına uğradı. Sivil toplum örgütleri, meslek odaları vakıflar, uluslararası yardım kuruluşları da bölgede önemli faaliyetlerde bulundular.

Şu andaki en önemli sorunlarımızdan biri süreçlere toplum katılımının zayıflığı, ve yersiz eş güdümdür. Sorun çok büyüktür tek başına hiçbir kurumun buradaki sorunlara kısa sürede çözüm üretmesi gerçekleştirilebilir bir hedef olarak durmuyor.

Deyim yerinde ise Hatay depremle birlikte komaya girdi. Henüz ölmedi ancak komadan da çıkamadı. Yoğun bakıma da alınmadı, palyatif tedavilerle bugüne geldi. Halen solunumu yetersiz, bilinci açık değil, dolaşımı ciddi sorunlu.

Öte yandan bu kadim uygarlık şehrinde halen umut var. Hatay için fedakarca çalışan çok insan var, sivil toplum örgütleri, dernekler ve vakıflar var. Hatay'ı yeniden ayağa kaldırmak için durmaksızın çalışıyorlar. Zor bir iş olsa da halen umut var.

Bu tür afetlerin bir çok acı yanı vardır ve her yönü ile ciddi kayıplara neden olur. Kaybettirdiği bunca şeylerin yanı sıra bir de fırsat sunar. Yeniden daha iyisini yapma fırsatı. Bu fırsat kullanılabilir ise acılar bir miktar azalabilir.

Bu fırsat kullanılmaz, yeniden çarpık bir kentleşme, bir başka depremde yeniden çökecek yapılar ortaya çıkarsa bu en acısı olur. Hiç olmaz ise bu afetten bir ders almalı. O nedenle bu afetle yüzleşip yapılan hatalar bir daha yapılmamalıdır.

Yeni bir anlayış, yeni yaklaşımlarla, akılcı bilimsel yöntemlerle bu mümkündür. Deprem ve depremle ilişkili afetler önlenebilir afetlerdir. Sadece deprem değil, sel, kuraklık, sıcak hava dalgası, yangın, savaş, heyelan, pandemi gibi çok sayıda olay tehdit ve tehlike mevcuttur.

Yaşanan bu afet tüm tehditlere karşı bütüncül ve rasyonel bir yaklaşımla ele aldığımız bir dönem için başlangıç oluşturabilir mi? Sürdürülebilir kalkınma yolunda bir dönüm noktasına götürebilir mi? Daha iyisini yeniden oluşturmak (built back better) olanaklı mı? Tüm bu soruların yanıtı bizlerin toplum olarak vereceğimiz tepkilere bağlı. Bu arada Hatay'a dair bir hayal kurdum.

Amanos dağlarının eteğinde, sağlam ve verimsiz zeminlere, tek ya da iki katlı, bahçeli, irili ufaklı evler. Dışarıdan bakınca küçük köylere benzer, ama birbiri ile bağlantılı yerleşim alanları ile Samandağ'dan Kırıkhan ve Hassa'ya uzanan bir yerleşim alanı. Verimli topraklarında buğday, maydanoz, şekerpare, zeytin, portakal bağ ve bahçeleri olan bir şehir.

Evlerin çatısında güneş enerji panelleri, vadilerde su göletleri, yeraltı sarnıçları ve raylı bir toplu taşıma. Elektrikli bisikletler, elektrikli arabalar ve işlevsel bir toplu taşınması bulunan bir yer.

Amik Gölü yeniden oluşturulmuş, drenaj kanalları kapatılmış. Çevresinde çay bahçeleri, kuş gözlem evleri var.

Kıvrıla kıvrıla akan, adalar oluşturan, şehirle bütünleşmiş, geniş bir yatakta akan temiz bir Ası nehri. Yaz ortasında Asiyeye girip duş alan insanlar görebilirsiniz.

Zengin tarihi kültürel varlıkları ile Kurtuluş caddesi, barışın, hoşgörünün ve eşitliğin şehri Hatay. Farklılıkların bir arada uyum içinde yaşadığı, eğlendiği bir kent.

Tertemiz sahilleri ve kumsallarında güneşlenen denize giren insanlar.

Çevre ile barışık, doğa ile barışık, kendi ile barışık bir kent. Barışın, hoşgörünün, kardeşliğin ve adaletin bulunduğu kentte gelecek için çalışan güzel insanların kenti Hatay.

Afette yaşamını yitirenleri saygı ile anarken, şimdi doğa ile, çevre ile ve kendimizle barışık kenti yeniden kurma zamanıdır diye düşünmekteyim.

KONUK YAZAR

Uzm.Dr. Bengü Nehir Buğdaycı Yalçın

DEPREMDE SAHADA HALK SAĞLIĞI UZMANI OLMAK Açılın Biz Halk Sağlığı Uzmanıyız

O gece Adıyaman'da bulunmamama rağmen deprem benim hayatımı da tamamen değiştirmişti. Henüz 15 gündür üstlendiğim ilçe sağlık müdürlüğü görevim için bu afet dönüm noktası olacaktı.

Besni'ye yedi gün sonra ulaşım engellerinin ortadan kalkması üzerine yola çıkabilmişim. Karşılaşacağım durumun kitaplarda yazandan çok farklı olacağını bilmeden tekrar ettiğim afet sonrası sağlık hizmet sunumu konularını okuyarak Besni'ye vardım. Beraber çalıştığım hekim arkadaşımın beşinci günde enkaz altından sağ çıkarılmadığı haberi ile gözyaşı dökerken geri kalan personellerime yardım etmek için güçlü durmak zorundaydım.

O dönemde halk sağlığı uzmanı olmanın çeşitli zorlukları vardı ama en zoru aynı anda çeşitli rolleri üstlenmekti. İdareci, hekim, abla, kardeş, komşu ve en nihayetinde bir afetzede...

Tüm duyguları aynı anda yaşamak güçtü. Hekim arkadaşımızın vefat ettiği binanın enkazının müdürlüğümüzün tam karşısında olması tarif edemeyeceğimiz kadar acıydı. Yas tutmaya zamanımız yoktu. Kitaplarda ne yapmamız gerektiği yazıyordu? Ama hayır hiçbir şey kitaplarda yazan gibi değildi. Film setine dönmüştü ilçemiz. Bu gerçekten yaşanıyor muydu? Rüya mıydı? Çok güvendiğimiz internet erişimimiz ve teknolojik sistem kayıtlarımız artık yoktu.

Aman nasılsa internete yazıp bulurum dediğimiz aklımıza kazımadığımız bilgiler de tabi ki...

Halk Sağlığı uzmanları olarak her ne kadar sahada çoğu kimsenin bilmediği gizli kahramanlardan olduğumu hissettiğim zamanların yanı sıra sadece bir insan olduğumu hissettiğim anlar da oldu. Bu zamanlarda arkamda kocaman bir halk sağlığı ordusu vardı. Görevlendirme sırasını beklemeden yıllık izin alıp çıkıp gelen mi dersiniz, deprem bölgesinde çalışacak diye saçlarını kestirip, çantasını hazırda tutup bekleyen mi? Gelirken ne gerekiyorsa liste yap getirelim diyen mi? Geldiklerinde bana sarılıp biz geldik biraz dinlen diyen mi?

Kitaplarda hiç yazmayan sorunlarda bize yol gösteren hocalarım ve hatta hazır bulunma halime katkı sağlayan tüm hocalarımla beraber biz kocaman bir aileymişiz meğerse.

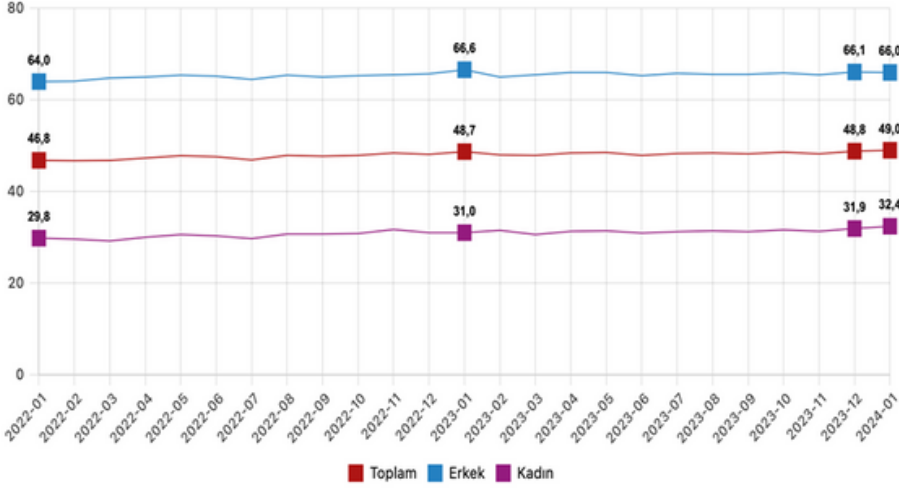
Erkekler için askerlikte yaşadıkları nasıl unutulmazsa bu deprem de benim askerliğimdi. Otuz yaşında bir kadının aldığı en güzel hediyenin pırlantalar, çiçekler yerine erzak kolisi olduğunu hayal edebilir misiniz? Depremden üç hafta sonra askerlerden sağlık personelimize götürmek için

istenen bir kasa kırmızı elmanın mutluluğunu? Antalya'dan otobüsle gönderilen dört kasa muz heyecanla bölüştüğümüzü? Bir ay sonra nohut ve kuru fasulyeden başka bir yemek yediğimizdeki sevinci? İlk defa çamursuz suyla yıkadığımız günü peki? Hayal dahi edemeyeceğimiz şeyler yaşadık. Günlük hayatta dikkat etmeden yaptığımız küçük şeylerin ne kadar kıymetli olduğunu kaybedince anladık. Hocalarımızın kurduğu, yaptığı sistemleri dinlemesi ne kolaymış. Ama iş başa düşünce, sıfırdan bir düzen

kurmak, yokluktan hizmet üretmek; ne kadar da zormuş. Her ne kadar kötü günler yaşamış olsak da yaptıklarımı ve sahadaki etkisini gördükçe uzmanlık dalımla ve kendimle gurur duydum. Afet döneminde yaptıklarımı ve yaşadıklarımı anlatırken kimsenin başına gelmemesini diliyorum. Olur da yaşanırsa; tüm halk sağlığı uzmanlarının yine birbirinin yanında olacağına ve hiçbirimizin yalnız hissetmeyeceğine eminim. Biz beraber çok güçlüyüz.

Açılın biz halk sağlığı uzmanıyız...

Mevsim Etkisinden Arındırılmış İstihdam Oranı (%), Ocak 2022 - Ocak 2024 (TÜİK İşgücü İstatistikleri 2024)

Kadınların hem toplam istihdam içindeki oranının düşük olmasının hem de kayıt dışı istihdama itilmelerine neden olan sebeplerin önemli bir kısmı iş hayatı dışındaki toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayalı dinamiklerden kaynaklanmaktadır. Çalışma hayatı ile çalışma dışı hayatın birbirinden bağımsız olmadığını; çalışma dışı hayattaki zihniyet ve güç ilişkilerinin izdüşümlerinin çalışma hayatına da yansıdığını söyleyebiliriz. Ataerkil sistem ve tüm kurumları (devlet, eğitim sistemi, din, hukuk, aile, kültür) erkeğin daha üstün olduğu bir anlayışı esas aldığından iş hayatındaki ayrımcılıkları ve eşitsizlikleri de doğuran temel faktör konumundadır. Toplumsal cinsiyete dayalı bu eşitsizlikler

zinciri aile içi rollerle başlayıp eğitim ve iş hayatı ile devam etmekte ve kadınların erkeklere göre daha düşük statü, daha düşük ücretli veya kayıt dışı işlerde çalışmasına sebep olmaktadır.

Kadınlar çalışma hayatında erkeklere göre daha çok şiddet, taciz, ücret ayrımcılığı, mobbing, kayıt dışı çalışma, kariyerinde yükselmeme gibi sorunlarla karşılaşmakta ve ev işi ile bakım işlerinin büyük bir kısmını ücretsiz olarak yapmaktadır. Bu ayrımcılıkların ve ev içi rollerin kadınların istihdam oranlarını ciddi oranda düşürdüğünü ve kadınların kapitalist sistemin kar endeksli

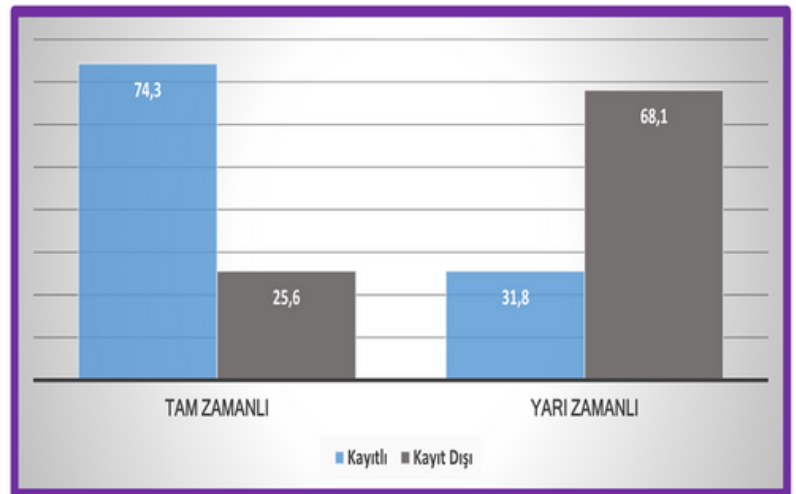
SAYILAR NE SÖYLÜYOR? İbrahim Erol

Kadınların ancak üçte biri istihdama dahil olabilmekte ve istihdama dahil olup tam zamanlı çalışanların dörtte biri kayıt dışı çalışmaktadır. Esnek (yarı) zamanlı çalışanlarda ise kayıt dışı kadınların oranı %70 dolayındadır. Kadınların eğitim düzeyi düştükçe istihdam oranlarının da düştüğü görülmekte olup eğitim düzeyi ile işgücüne katılım arasında doğrusal bir ilişki izlenmemektedir. Veriler, kadınların büyük bir oranının güvencesiz çalıştırıldığını, sağlık sigortasının ve emeklilik hakkının olmadığını, düzensiz ve belirsiz bir işte çalıştığını, işten atılmasının da kolay olduğunu göstermektedir.

neoliberal politikaları tarafından tercih edilmediğinden (pahalı emek) kayıt dışı çalışmaya itildiğini söyleyebiliriz. Erkekler ise ev işlerine daha az ve çalışma hayatına daha çok zaman ve enerji ayırdığı için iş hayatında daha avantajlı duruma gelmektedir.

Çalışma Biçimine Göre Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Oranları (%)

Aksöz ve Durkal, Çalışma Hayatında Kadınların Karşılaştıkları Sorunlar, 2021, Kadın Emegi Raporu, 2023

ÖZEL DOSYA

HALK SAĞLIĞINDA YAN DAL UZMANLIĞI

Uzm.Dr. Eray Öntaş

Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen 663 sayılı KHK'nın uzmanlık eğitimi yaptırılması ile ilgili 56. maddesine göre, Bakanlığın yan dal uzmanlık eğitimi yaptırılabilceği ifade edilmektedir. 663 sayılı KHK'nın 22. maddesi ile tıpta uzmanlık eğitimi verecek eğitim kurumlarına eğitim yetkisi verilmesi ve eğitim yetkisinin kaldırılmasına ilişkin görevler **Tıpta Uzmanlık Kurulu'na (TUK)** verilmiş; bu Kurul'un çalışma usul ve esasları ise Sağlık Bakanlığı'nın *Tıpta ve Dış Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği* ile düzenlenmiştir.

Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un (RG:04.04.1928/863) EK-3'ünde yer alan Tıpta Uzmanlık Yan Dalları, Bağlı Ana Dalları ve Eğitim Sürelerine Dair Çizelge'ye göre Halk Sağlığı ana dalına bağlı tıpta uzmanlık yan dalları Tablo 1'de verilmiştir:

Tablo 1. Halk Sağlığı Ana Dalına Bağlı Tıpta Uzmanlık Yan Dalları ve Eğitim Süreleri

Tıpta Uzmanlık Yan Dalları	Eğitim Süresi	Bağlı Ana Dalları
Çevre Sağlığı	2 yıl	Halk Sağlığı
Epidemiyoloji	2 yıl	Halk Sağlığı
İş ve Meslek Hastalıkları	3 yıl	Göğüs Hastalıkları Halk Sağlığı İç Hastalıkları

Tablo 2. Halk Sağlığı Ana Dalına Bağlı Tıpta Uzmanlık Yan Dalları Eğitimi Veren Kuruluşlar ile Son Üç YDUS'ta Açılan Kontenjanlar ve Yerleşen (K/Y) Sayıları.

Tıpta Uzmanlık Yan Dalları	Fakülte/Eğitim Hastanesi	Güncel Yetki Kategorisi*	2021 YDUS K/Y	2022 YDUS K/Y	2023 YDUS K/Y
Çevre Sağlığı	Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi	0	-	-	-
	Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri	2	1/1	1/0	1/1
	İstanbul Üniversitesi İstanbul Hastanesi	3	2/0	-	-
	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Cerrahpaşa Hastanesi	0	-	-	-
Epidemiyoloji	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi	2	2/1	2/2	-
	Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi	3	1/1	1/1	-
	Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi	2	2/2**	2/0	1/1

Tablo 2 devam ediyor.

Tıpta Uzmanlık Yan Dalları	Fakülte/Eğitim Hastanesi	Güncel Yetki Kategorisi*	2021 YDUS K/Y	2022 YDUS K/Y	2023 YDUS K/Y
İş ve Meslek Hastalıkları	Ankara Atatürk Senatoryum Eğitim ve Araştırma Hastanesi	3	1/1	1/1	-
	Bezmi Alem Vakıf Üniversitesi Hastanesi	3	1/0	-	-
	Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi	3	-	1/1	-
	Ege Üniversitesi Hastanesi	3	-	-	-
	Gazi Üniversitesi Hastanesi	3	-	1/1	1/1
	Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri	2	2/0	-	1/1
	İstanbul Üniversitesi İstanbul Hastanesi	3	1/0	-	-
	İstanbul Yedikule Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi	3	-	-	-
Toplam			13/6	9/6	4/4

*01.04.2024 itibariyle. Yetki Kategorisi 0: Bir inceleme değerlendirme işlemine dayanarak VEYA eğitim kurumunun uzmanlık eğitimden geri çekilme talebi üzerine eğitim verme yetkisi kaldırılmıştır. Yetki Kategorisi 2: İlk sefere mahsus olarak bir inceleme değerlendirme işlemine dayanmaksızın 22/12/2016'da TUK tarafından yetkilendirilmiştir. Yetki Kategorisi 3: Bir inceleme değerlendirme işlemine dayanarak yetkilendirilmiştir.

Yan Dal Eğitimi

Türkiye’de Halk Sağlığı ana dalı ile ilgili yan dal uzmanlık eğitimi, epidemiyoloji ve çevre sağlığı branşları için sadece üniversitelerde, Sağlık Bakanlığı Adına (SBA) açılan kadrolarda verilmektedir. İş sağlığı ve meslek hastalıkları branşı için ise hem üniversitelerde hem de Sağlık Bakanlığı’na bağlı eğitim ve araştırma hastanelerinde eğitim verilmektedir.

Bu alanlarda eğitim vermeye yetkili kuruluşlar, 01.04.2024 tarihi itibariyle, TUK’un Yetkilendirilmiş Uzmanlık Eğitimi Programları Listesi (YUEP Listesi) ve son 3 yılda YDUS kontenjanları ile bu kontenjanlara yerleşen sayısı Tablo 2’de verilmiştir.

2021 YDUS’ta toplam 435 kontenjan açılırken Halk Sağlığı uzmanları için açılan kontenjan sayısı 13 (%3), 2022’de toplam 1581 kontenjan açılırken Halk Sağlığı uzmanları için açılan kontenjan sayısı 9 (%0,6)’dur. Kamuda artan yan dal uzmanı ihtiyacına karşılık 2023 yılından itibaren 2 ayrı dönemde (ağustos ve aralık) YDUS yapılmış olup ilk dönemde sadece çoktan seçmeli olan branşlar için kontenjan tanımlanmış olup (n=1354) halk sağlığı için kontenjan tanımlanmamıştır. Açılan kontenjanların boş kalması üzerine ek ödeme yönetmeliği düzenlenerek teşvik artırılmış, kontenjan sayısı 2. dönem sınavında azaltılmıştır. Buna göre, 2023 YDUS 2. döneminde, toplam 613 kontenjan açılırken yazılı sınav yapılan halk sağlığı uzmanları için açılan kontenjan sayısı 4 (%0,7)’tür. 2023 yılından önce yapılan yazılı sınavlarda 20 soru -ve alt maddeleri- yer alırken, 2023 yılı itibariyle soru sayısı 10 olacak şekilde azaltılmıştır. Soru sayısının azalması ve farklı kaynaklara göre farklı yanıtlanabilecek soruların mevcudiyeti, sınava girenler arasında sınavın niteliğine ilişkin tepkilere neden olmuştur.

Yan Dal Uzmanlık Eğitimi Sırasında Ücretlendirme

● Halk Sağlığı ve ilgili yan dalları, klinik ve dahili dallar olmasına karşın, üniversitelerde “gelir getirmeyen dal” olarak sınıflandırılması ve buna ek ödeme yapılması, bu alanın gelişmesinin önündeki en önemli engellerdendir.

● Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliğinin Madde 3/ş “Uzmanlık öğrencisi: Kurumlarındaki kadro ve pozisyonları ne olursa olsun bu Yönetmelik hükümlerine göre uzmanlık eğitimi gören kişileri,” olarak tanımlamaktadır.

●2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu’nun Geçici Madde 3 hükmüne göre;

“Üniversitelerde tıpta uzmanlık öğrenimi yapmakta olanlara verilecek aylık ve her türlü ödemelerin net tutarı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının aynı durumda bulunan personeline verilen aylık ve her türlü ödemelerin net tutarından az olması halinde aradaki fark kendilerine hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ilgili üniversite bütçesinden ödenir.” demektedir.

●Halk Sağlığı ile ilgili alanlarda, Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik’in EK-4’ünde yer alan **Taban Ödeme Katsayı Cetveli’ne göre hekimler arasındaki en düşük katsayıdan taban ödeme yapılmaktadır.**

●Üniversitelerde, koruyucu hekimliğin gelir getirmekten çok daha öte olan önemi ön plana çıkartılmalı, bu alanlar özellikle teşvik edilmelidir.

●Sağlık Bakanlığı tarafından Sağlık Bakanlığı Ek Ödeme Yönetmeliği'nde yapılan 30 Kasım 2023 tarihli değişiklik ile **1 Kasım 2023**'ten itibaren taban ek ödeme hesaplamasında kullanılan kadro unvanı katsayısı yan dal uzmanları için %100, yan dal asistanları için ise %50 artırımlı uygulanmaya başlanmıştır. Bu haliyle eğitim araştırma hastanelerinde çalışan yan dal uzman ve asistanlarına katsayı değişikliği uygulanmış olup; YÖK kadrolu ve Üniversite hastanelerinde çalışan SBA kadrolu yan dal asistan/uzman hekimleri bu katsayı artışı ve taban ek ödeme zammından faydalanamamıştır. Benzer yönde bir değişiklik “Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik” ile gecikmeli olarak **31 Ocak 2024**'te gerçekleşmiştir.

● **Yan dal uzmanlığı eğitimi senelerdir verilmesine rağmen, maddi iyileştirme ancak 2023 yılında yapılabildiği, kamuoyu baskısıyla bunun yansımaları birkaç ay hak kaybıyla birlikte, YÖK tarafından gecikmeli olarak yapılmıştır. Sistemdeki eksiklikler daha erken tespit edilmeli ve üniversiteler ile Sağlık Bakanlığı, eşit emeğin eşit ücretlendirilmesi noktasında eş zamanlı olarak hareket etmelidir.**

İstihdam

Epidemiyoloji uzmanları, Bakanlık Merkez Teşkilatı, Bakanlık Taşra Teşkilatı ve üniversitelerde görev yapmaktadır. Çevre sağlığı uzmanları üniversitelerde ve Bakanlık Taşra Teşkilatı'nda görev yapmaktadır. İş ve meslek hastalıkları uzmanları ise Bakanlık Merkez Teşkilatı, üniversiteler ve Bakanlığa bağlı hastanelerde görev yapmaktadır. Sağlık Bakanlığı'nda, Ocak 2024 itibarıyla 16 epidemiyoloji uzmanı, 2 çevre sağlığı uzmanı, 52 iş ve meslek hastalıkları uzmanı görev yapmaktadır.

Fakat merkez teşkilatta görev yapan yan dal uzmanları, sahada görev yapan yan dal uzmanları ve halk sağlığı uzmanları gibi ek ödeme alamamaktadır. Günümüzde ücretin büyük bir kısmının maaş ödemesi değil de ek ödemelerden oluştuğu düşünülürse, merkezde istihdamın %50'den fazla maddi kayba neden olduğu görülmektedir.

Özelleşmiş alanlarda yetişmiş insan gücünden en etkin şekilde faydalanabilmesi için, merkezde istihdam sırasında ücretlendirme üzerine düzenlemeler yapılmalıdır.

Yan Dal Eğitiminin Teşviki

● Yan dal eğitimi kapsamında üniversitelerde Sağlık Bakanlığı Adına (SBA) açılan kadrolarda görev yapan halk sağlığı uzmanları, sahada görev yapan uzmanlardan çok daha düşük ücret almaktadır. Ayrıca bu eğitimi veren kurumların merkezi konumları nedeniyle, yaşam maliyetleri daha yüksek olmaktadır. Daha düşük gelir, daha yüksek giderle geçen 2-3 yıllık eğitim sonucunda ise **mükerrer mecburi hizmet olması (atanan ile göre 450 ile 600 gün – yaklaşık 2 yıl), yan dal tercihlerini olumsuz etkilemektedir.**

● Referans hastaneler olan üniversitelerde, yetişmiş insan gücünün zaman geçtikçe azaldığı göz önüne alındığında, üniversitelerde istihdam edilen yan dal uzmanlarının maaşları en az sahadaki kadar olacak şekilde düzenlenmelidir. **Devlet hizmet yükümlülüğü kaldırılmalı ya da merkez teşkilatta ve/veya üniversitelerde maddi kayıp yaşanmayacak şekilde düzenlenmelidir.**

● İş sağlığı ve meslek hastalıkları branşı için üniversite hastanelerinde ilgili polikliniklerin kurulmamış olmaması veya yönlendirme/sevk azlığı nedeniyle yeterince hasta muayenesi yapılamaması, klinik tecrübe açısından eksiklik doğurabilmektedir. Bu alanda daha uzun zamandır hizmet veren ve sahada sevk için bilinirliği fazla olan hastanelerde daha fazla eğitici tarafından eğitim verilmekte, yatan hasta takibi yapılabilmekte, daha fazla poliklinikte daha fazla hasta görme imkanı sunulabilmektedir (Ankara özelinde bu branşta yan dal uzmanlık öğrencisi olan kurumlar: Gazi Üniversitesi – Hacettepe Üniversitesi - Ankara Atatürk Sanatoryum Eğitim ve Araştırma Hastanesi). **Üniversitelerdeki eğitim sırasında klinik tecrübenin artırılması için sevk sistemi düzenlenmeli, poliklinik ve servis hizmetleri düzenlenmelidir.**

● Sahadan gelen halk sağlığı uzmanları, yan dal uzmanlığı sonrası yine sahada istihdam edilecektir. Buna istinaden kliniği saha olan bu branşın yan dal uzmanlık programları çerçevesinde, **Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü ile İl Sağlık Müdürlükleri ile eğitim programları geliştirilmeli, epidemiyoloji ve çevre sağlığı için en az 1 yılı sahada olacak şekilde çekirdek eğitim müfredatı güncellenmelidir.**

● Yan Dal Uzmanlık Sınavı, halk sağlığı uzmanlığı çekirdek eğitim müfredatına paralel olarak bilgiyi daha iyi ve objektif ölçen bir yapıda yeniden düzenlenmeli, kamunun ihtiyacına göre YDUS'un iki döneminde de halk sağlığı kontenjanları artırılmalıdır.

● Ücrette yapılan iyileştirmeler, temel ödemelerde değil, aylık ücretin büyük bir kısmını oluşturan ek ödemelere yapılmıştır. Bu durum özlük hakları açısından güvencesiz bir durum yaratmaktadır; örneğin yıllık 20 günlük izin hakkına rağmen, 12 günün üzerindeki yıllık izinlerde ek ödemede dolayısıyla aylık ücrette ciddi kayıp yaşanmaktadır. Ayrıca bu ek ödemeler, emekliliğe yansımamaktadır. Temel ödeme-ek ödeme dengesi düzenlenmelidir.

● Tıpta uzmanlık yan dal eğitiminde verilen teorik ve uygulamalı her eğitim, uluslararası denklik alabilecek standartta kredilendirilmeli, verilen eğitim ve bu eğitimin niteliğine ilişkin değerlendirme yöntemleri daha objektif standartlarla oluşturulmalıdır. Öyle ki, **yan dal uzmanları başta akademi olmak üzere uluslararası kuruluşlar ve kamuda sağlık programlarında karar verici olarak tercih edilebilir yetkinliklerle donatılmalıdır.**

AKADEMİDEN HABERLER

Emekli olanlar:

- Prof.Dr. Ahmet Öner Kurt, Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı.

Profesör unvanı alanlar:

- Prof.Dr. Saliha Özpınar, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.
- Prof.Dr. Özge Karadağ, Bahçeşehir Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.

Doçent unvanı alanlar:

- Doç.Dr. Sinan Yılmaz, Atatürk Üniversitesi Yıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.
- Doç.Dr. Melike Yavuz, Bahçeşehir Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.
- Doç.Dr. Ceren Varer Akpınar, Giresun Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.
- Doç.Dr. Ayşe Baran, İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.
- Doç.Dr. Osman Kurt, İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.
- Doç.Dr. Muhammed Atak, İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.
- Doç.Dr. Serol Deveci, Manisa Şehzadeler İlçe Sağlık Müdürlüğü.
- Doç.Dr. Hatice Nilden Arslan, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.
- Doç.Dr. Sinemis Çetin Dağlı, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.

Fotoğraf: Ferruh N. Ayoğlu

Doktor Öğretim Üyesi unvanı alanlar:

- Dr.Öğr. Üyesi Murat Aysin, Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.
- Dr.Öğr. Üyesi Sultan Pınar Çetintepe, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.
- Dr.Öğr.Üyesi Volkan Medeni, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.
- Dr.Öğr. Üyesi Asuman Okur, Giresun Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.
- Dr.Öğr.Üyesi Berna Bilgin Şahin, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.
- Dr.Öğr.Üyesi Serap Ayhan, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.
- Dr.Öğr.Üyesi Abdullah Sarıöz, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.

SAHADAN HABERLER
ŞİMDİ DAHA GÜÇLÜYÜZ...
ŞİMDİ DAHA UmutLUYUZ...

Fotoğraf: Ferruh N. Ayoğlu

Uzmanlık eğitimini tamamlayarak görev yerlerine atanan arkadaşlarımızı tebrik ediyor, başarılar diliyoruz.

109. Dönem Devlet Hizmeti Yükümlülüğü Kurası, 1 Mart 2023

- Uzm.Dr. Ali Can Korkmaz, Kilis İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Ali Kılınç, Konya Beyşehir İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Ayşegül Mutlu, Hatay İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Caner Özdemir, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Demet Karagöz, Ağrı İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Esra Karaca Ünyıldız, İstanbul Şişli İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Fatma Sena Konyalıoğlu, Adıyaman İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Furkan Dilsiz, Diyarbakır Silvan İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Hüsnâ Balkan, Şanlıurfa Karaköprü İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Kübra Yıldız, Kahramanmaraş Göksun İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Kübra Yıldız Aydın, Gaziantep Şahinbey İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Kübra Çiçek, Hatay Dört Yol İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Merve Işık, Hatay İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Merve Karaboğa, Kahramanmaraş Elbistan İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Merve Kırılancık, İstanbul Sultanbeyli İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Osman Kösek, Şanlıurfa İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Rabia Adeviyye Dal, Adana İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Said Aktaş, Osmaniye Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Özkan Bahadır, Van Özalp İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. İrem Zengi, Hatay Kırıkhan İlçe Sağlık Müdürlüğü

SAHADAN HABERLER
ŞİMDİ DAHA GÜÇLÜYÜZ...
ŞİMDİ DAHA UMUTLUYUZ...

Fotoğraf: Ferruh N. Ayoğlu

Uzmanlık eğitimini tamamlayarak görev yerlerine atanan arkadaşlarımızı tebrik ediyor, başarılar diliyoruz.

110. Dönem Devlet Hizmeti Yükümlülüğü Kurası, 4 Mayıs 2023

- Uzm.Dr. Ali Aköz, Konya Meram İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Bilge Betül Kılıç, Manisa Alaşehir İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Buket Yıldırım Üstüner, Bitlis İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Bilgehan İspir, Şanlıurfa Harran İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Damla Özyürek, Ardahan Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Didem Oktar, Giresun Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Elif Boncukçu Eren, Diyarbakır İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Emine Öztosun, Bingöl İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Esmehan Aysıt, Ağrı Doğubayazıt İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Ezgi Emlı Alpay, Çanakkale İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Feyza Kutay Yılmaz, Artvin Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Fırat Köse, Antalya Döşemealtı İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Gamze Ketrez, Muş Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Gözde Acıduman Subaşıay, Şırnak Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Halide Yeşim Karakaş, İzmir Konak İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Hilal Karahan, Kars İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Mehtap Yücel, Bilecik Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Murat Emrah Açıkgöz, Niğde İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Özge Şimşek Sekreter, Adıyaman Kahta İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Sümeyye Nur Budak, Ankara Kahramankazan İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Şerife Ceren Önder Kutlu, Bartın Merkez Toplum Sağlığı Merkezi

SAHADAN HABERLER
ŞİMDİ DAHA GÜÇLÜYÜZ...
ŞİMDİ DAHA UMUTLUYUZ...

Fotoğraf: Ferruh N. Ayoğlu

Uzmanlık eğitimini tamamlayarak görev yerlerine atanan arkadaşlarımızı tebrik ediyor, başarılar diliyoruz.

111. Dönem Devlet Hizmeti Yükümlülüğü Kurası, 12 Temmuz 2023

- Uzm.Dr. Abdullah Özkan, Elazığ İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Aylin Sönmez, Iğdır İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Ceren Oğuz, Malatya İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Damla Akman, Mardin Artuklu İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Ecem Tüzün, Zonguldak Devrek İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Esra Daharlı, Erzurum İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Furkan Bahadır, Adıyaman İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Gamze Demiray, Van İpekyolu İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Gülseda Boz, Ordu İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Hatice Şeyma Erdem, Hakkari İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Hümeysra Yılmaz Tokat Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Hilal Karabulut, Niğde İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Kerim Baltacı, Ardahan İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Nevzat Atalay Çelikyürek, Denizli Pamukkale İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Nurdan Filis Özbay, İstanbul Bakırköy İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Osman Petek, Gaziantep Şehitkamil İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Raşit Dursun, Bingöl Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Saide Mebrure Dağdaş Topal, Şırnak İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Semiha Zeynep Özsaydı, Osmaniye İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Umur Taşçıoğlu, Ağrı Merkez Toplum Sağlığı Merkezi

SAHADAN HABERLER
ŞİMDİ DAHA GÜÇLÜYÜZ...
ŞİMDİ DAHA UMUTLUYUZ...

Fotoğraf: Ferruh N. Ayoğlu

Uzmanlık eğitimini tamamlayarak görev yerlerine atanan arkadaşlarımızı tebrik ediyor, başarılar diliyoruz.

112. Dönem Devlet Hizmeti Yükümlülüğü Kurası, 13 Eylül 2023

- Uzm.Dr. Abdul Kadir Albayraktar, Gümüşhane İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Anıl BAŞpınar, Kırşehir İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Banu Ersoy Şen, Siirt Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Burhanettin Erdemli, Çankırı Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Cansu Ağralı Gündoğmuş, Artvin İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Ece Fidan Küçük, Şanlıurfa Eyyübiye İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Fatma Öztürk Duman, Ankara Gazi Mustafa Kemal Mesleki ve Çevresel Hastalıklar Hastanesi
- Uzm.Dr. Güven Akın, Hakkari Yüksekova İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Kadriye Vuslat Tavut, Kayseri Melikgazi İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Kenan İlkay Alp, Mardin Midyat İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Kübra Gündüz Cebeci, Şırnak Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Kübra Solak, Amasya İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Mehmet Şan, Yozgat Sorgun İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Merve Selek, Ankara Sincan İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Merve Özcan, Zonguldak Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Nilay İçkilli, Bingöl Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Rüveyda Şeker, Hatay İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Serkan Aksoy, Konya Karatay İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Sezanur Nazlı Türkoğlu, Kahramanmaraş Onikişubat İlçe Sağlık Müdürlüğü

SAHADAN HABERLER
ŞİMDİ DAHA GÜÇLÜYÜZ...
ŞİMDİ DAHA UMUTLUYUZ...

Fotoğraf: Ferruh N. Ayoğlu

Uzmanlık eğitimini tamamlayarak görev yerlerine atanan arkadaşlarımızı tebrik ediyor, başarılar diliyoruz.

113. Dönem Devlet Hizmeti Yükümlülüğü Kurası, 1 Kasım 2023

- Uzm.Dr. Arzu Sayat, Siirt Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Betül Kayraklık Yüce, Şanlıurfa Akçakale İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Çağlar Fidan, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Ferdane Şeyma Toplu, Van İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Göknur Eroğlu, Kahramanmaraş Afşin İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Gülsüm Şanlı Erkekoğlu, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Hanife Hilal Andan, Diyarbakır Kayapınar İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Hidayet Kasım, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Merve Kevser Çamlı, Şırnak İdil İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Murat Dünder, Hatay Samandağ İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Murat Tuğberk Bakar, İstanbul Sultanbeyli İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Rabia Adeviyye Dal, Nevşehir İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Türkan Sevgin Gümüşkaplan, Giresun İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Zeynep Öykü Öztürk Arıkan, Malatya İl Sağlık Müdürlüğü

SAHADAN HABERLER
ŞİMDİ DAHA GÜÇLÜYÜZ...
ŞİMDİ DAHA UMUTLUYUZ...

Fotoğraf: Ferruh N. Ayoğlu

Uzmanlık eğitimini tamamlayarak görev yerlerine atanan arkadaşlarımızı tebrik ediyor, başarılar diliyoruz.

114. Dönem Devlet Hizmeti Yükümlülüğü Kurası, 27 Aralık 2023

- Uzm.Dr. Alper Güngör, Kastamonu İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Emin Erkal, Hatay İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Emine Kübra Göl, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Fatma Merve Erdem, Hatay Hassa İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Merve Uysal, Hatay İskenderun İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Pelin Bilgin Kahveci, Şanlıurfa Viranşehir İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Seyma Genç, Samsun Çarşamba İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Suat Mithat Mahşer, İzmir Gaziemir İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Şeydanur yaylaoğlu, Mardin Kızıltepe İlçe Sağlık Müdürlüğü

SAHADAN HABERLER
ŞİMDİ DAHA GÜÇLÜYÜZ...
ŞİMDİ DAHA UMUTLUYUZ...

Fotoğraf: Ferruh N. Ayoğlu

Uzmanlık eğitimini tamamlayarak görev yerlerine atanan arkadaşlarımızı tebrik ediyor, başarılar diliyoruz.

115. Dönem Devlet Hizmeti Yükümlülüğü Kurası, 28 Şubat 2024

- Uzm.Dr. Ayşen Gülçün Kara Çiğdem, Tekirdağ Kapaklı İçel Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Betül Akkaya, Hatay Defne İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Deren Özyürek Ucael, Ağrı Patnos İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Duygu Temizkanlı, Hatay Altınözlü İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Ecenur Yağcı, Şırnak Cizre İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Enes Kasapoğlu, Konya Çumra İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Fatma Seven, Siirt Kurtalan İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Mehmet Alperen Özçelik, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Merve Büke Şahin, Van İpekyolu İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Merve Gül Dolmuş Dirican, Sivas Merkez İbn-i Sina Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Mücahit Yıldız, Kastamonu Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Nil Kader Çağaç, Muş Malazgirt İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Nurdan Torun, Bayburt İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Öyku Su Şimşek, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Sümeyye Nur Budak, Artvin İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Şebnem Aydoğdu Boğa, Şırnak Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Tayfun Kuçlu, Van Edremit İlçe Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Tunahan Uygun, Hatay İl Sağlık Müdürlüğü
- Uzm.Dr. Yasemin Kalkan, Adıyaman Merkez Toplum Sağlığı Merkezi
- Uzm.Dr. Zeynep Ceyda Buran, Yalova İl Sağlık Müdürlüğü

Uzm.Dr. Serdar Sülün
(01.09.1973-14.04.2024)

Halk Sağlığı uzmanlık eğitimini 2008
yılında Marmara Üniversitesi Tıp Fakóltesi
Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nda
tamamlayan ve Mardin İl Sağlık
Müdürlüğü'nde görev yapan
Uzm.Dr. Serdar Sülün'ün
vefat haberini üzüntüyle öğrenmiş
bulunuyoruz.

Merhuma Allah'tan rahmet, ailesine ve
sevenlerine baş sağlığı dileriz.

Fotoğraf: Ferruh N. Ayoğlu

*Bir sonraki
sayımızda
buluşmak üzere...*

HASGÜN